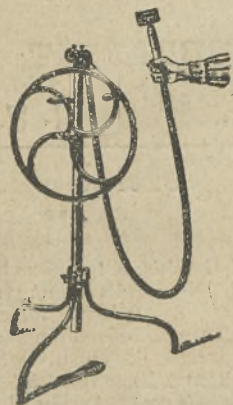

GAZDASÁGI LAPOK

5. szám

Megjelenik minden vasárnap

1908. Február 2.

EREDETI HAUPTNER-féle ló- és marha- nyirógépek

76 K-tól kezdve.

FŐRAKTÁR:

GEITTNER és RAUSCH

cégnél Budapest, VI., Andrásy-ut 8.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszköztetnek, sovány, úgy hizott állapotban **URL REZSŐ** sertésbizományosnál, Budapest, VIII., Bérkocsis-utca 12.

Telefon: 97-05 interurbán. Felvilágosítással készséggel szolgál.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztítórosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecsavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek

Tavaszi trágyázáshoz a Thomassalakliszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, minlegelősebb foszforsavas munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb trágyája. — Kívánatra szak-tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselő.

Óvakodjunk a hamisításoktól Minden zsák ólomzárral és és figyeljünk a védjegyre! tartalomjelzéssel van ellátva!

GYAPJU!

Ürmény és Vidéke Hítel- és Fogyasztási Szövetkezet gyapjukivittel és bizományi osztályának vezetését átvettem és ez uton is kérem az uradalmaikat, hogy nyers gyapjuiknak hátról lenyirt kis mintáit és eladási feltételeket beküldjék.

Ugyszintén kérem a már eladott gyapjuk és eladási feltételeik beküldését a jövőre való tekintetből.

A szövetkezet gyapjuosztályának célja a termelőt a fogyasztóval egyenes összeköttetésbe hozni, a magyar gyapjukereskedelem részben elrontott reputációját helyreállítani.

Közvetít gyapjuvételét kívánt fedezet mellett.

A gyarost szükség esetén a helyszínére kíséri és kalauzolja.

Vesz gyapjut megbízásból vagy saját számlájára szokásos foglaló, átvételi biztosíték és készpénzzel való átvétel mellett stb.

A szövetkezet gyapjuosztálya számos külföldi gyáros egyenes óhajának megfelelőleg kizárólag a kellő szakértelemmel csak gyapjuval foglalkozik.

CSITÁRY BÉLA okl. gazda, o. k., textil-technikus, mint szövetkezeti gyapjuosztály vezetője.

Budapest, II., Szilágyi-tér 3. sz. Levélcím: Csitáry Béla.

Az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár rendes közgyűlését

folyó 1908. évi február hó 8-án délután 4 órakor

központi osztályában (V. ker., Dorottya-utca 4. sz. saját épületében) tartja, melyre a t. cz. részvényesek az alapszabályok 12., 14. és 15. §§-ai értelmében tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a múlt évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása s az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozathozatal.

Azon t. c. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni s szavazati jogukat személyesen, vagy más meghatalmazott részvényes által gyakorolni óhajtják, szíveskedjenek az alapszabályok 18. és 20. §-ai értelmében legkésőbb 1907. évi december hó végéig saját nevükre irt részvényeiket, még le nem járt szelvényekkel együtt, legkésőbbben 3 nappal a közgyűlés előtt, tehát legkésőbbben bezárólag folyó évi február hó 5-ig a takarékpénztár központi vagy budai osztályában (V., Dorottya-utca 4. sz., vagy II. ker., Fő-utca 2. szám alatt) letenni. Ugyanott a megvizsgált 1907. évi zárszámadások és a felügyelő-bizottsági jelentés példányai az alapszabályok 153. §-a értelmében folyó évi február hó 1-től kezdve átvehetőek. Budapest, 1908. évi január hó 22-én.

Az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár igazgatósága.

WEISER J. C.

gazdasági gépgyár és vasöntőde Nagy Kanizsán.
Malomépitészet. *** Teljes szivattyuművek.

AJÁNLJA:

Szabad. rendszerű „Egyetlen“ magyar lenvető-gépét 27-43 sorral. Szab. „Zala-Drill“ sorvető-gépét. Különleges kukoriczavetőgépeket. Mindennemű gazdasági gépet elsőrangú kivitelben.

Szecska-, répavágó- és ekekéseket minta szerint. — Öntvényeket nagyban.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

Alkalmazást keresők.

Kezelőtiszti állást

keres 32 éves, magyar-óvári akadémián végzett, 10 évi gyakorlattal bíró segéd-tiszt, ki jelenleg egy nagyobb alföldi uradalomban hatodik éve szolgál felmondatlan állásban, mint segéd-tiszt. Állást nősülhetési szándékából változtat. Megkeresések e lap kiadóhivatalában „Kezelőtiszt 554. sz.” alatt.

Ispánnak

ajánlkozik 48 éves, nős, kis családú, földmives iskolát végzett, teljesen megbízható erélyes egyén, kitűnő szolgálati bizonyítványokkal, irodai teendőket jártas. Címe a kiadóhivatalban 561. szám alatt.

Ispáni,

kulcsári vagy önálló segéd-tiszt állást keres mielőbbi belépésel gazdasági tanintézetet végzett, tizenhat évi gyakorlattal bíró gazdász. Jelenleg odahaza két év óta mint posta-szállító van alkalmazva. Cím a kiadóhivatalban 562. szám alatt.

32 éves,

gyakorlati vizsgát tett gazdatiszt, ki a gazdaság minden ágában jártas, miről 2 nagy uradalomban szerzett 12 évi szolgálata alapján jó bizonyítványokat mutathat fel, megfelelő állást keres. Szíves megkeresések „Szorgalmas 580.” címen Alsó-Pél, Bars megye, kéretnek.

Uradmali főtisztnek

ajánlkozik egy minden irányban kitűnően képzett és a legjobb ajánlatokkal rendelkező egyén. Ajánlatok „B. 591.” alatt.

Önálló állást

keres 13 évi gyakorlattal, elméletileg eléggé képzett nős, kis családú gazdatiszt. Cím: Gazdatiszt, Arad, Varjass-utca 9. sz.

Földmivesiskolát

végzett, jórészt 27 éves nő, keresztény, intelligens gazdatiszt 7 évi praxissal, ispáni vagy segéd-tiszt állást keres bármikor belépésre. Ajánlatokat kér „Szerény igényű 1173.” jelige alatt a kiadóhivatalba.

Intézői állást

keres azonnali, esetleg januári belépésre elméletileg képzett, 33 éves, keresztény, nős, szerény igényű gazdatiszt. A magyar, német, tót nyelveket tökéletesen bírja; 17 évi gyakorlatát Pozsony-díszeghen, telföldön és alföldön szerezte. Jártas a keményítő-gyár-, malom- és szeszgyár-vezetésben. Szíves megkereséseket kér Lázárovics Károly, Solt, Pest megye.

Parancsolói,

gazdaságfelügyelői, vagy hasonló állást keres egy 32 éves férfi, kiszolgált lovaskatona, nős, kis családdal, egy gazdasági téli iskola abszolvensé, hosszabb praxissal. Jártas a mezőgazdaság minden ágában; komlótermelő (gyakran kitüntette), répatermelő, jártas az állattenyésztés és gépek kezelésében. Kitűnő bizonyítványok és ajánlatok állnak rendelkezésére. Állást óhajt Magyarországon vagy egyéb külföldön. Állását bármikor elfoglalhatja. Német vagy szláv ajánlatok: I. Kostir, Bukovna. Posta: Klein-Cejtitz, Böhmen.

34 éves

uradmali kertész, ki a kertészet összes ágaiban szakképzett, e téren oklevéllel kitüntette, 20 évi gyakorlattal, f. évi március 1-re alkalmazást keres. Levélbeni szíves megkereséseket „Uradmali kertész” címen kér: Monyoró, u. p. Bokszeg (Arad m.).

Betöltendő állások.

Nagyobb gazdaságba

gazdatiszt, ispán, magtáros, gépész és gyakornok kerestetik. Föltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

Jó házból

származó fiatal ember mint **volontair** foglalkozást nyerhet egy kitűnően vezetett keresztény birtokosnál. Ajánlkozik „Sz. 592.” jegy alatt.

Egy körülbelül 30 éves,

nős, izr. vallású ispán, ki nagyobb gazdaságban működött a felvidéken, kerestetik. Ajánlatok bizonyítványokkal mellékelve, Kátana István, Barsbaracska czimzendeők.

Segéd-tiszt,

ki már gazdasági munkák, különösen cukorrépa- és burgonya-termelés körül volt alkalmazva és kötelezettséget vállalt a szerződéses munkásoknál egész napon át a mezőn felügyelni, nő, adja be ajánlatát a fizetési igények és referenciák megnevezésével alantí czéghöz, feltétel magyar és tót nyelv tudása. Fuchs József, Drahóc, Nyitra megye.

A mélt. báró Springer-féle

adonypusztaszabolcsi uradalmához egy nős, kiscsaládu, esetleg nőtlen, a gazdasági kettős könyvitelben jártas, a magyar és német nyelvet egy szóban mint írásban bíró, mindkét nyelven perfekt levelező, mérlegképes könyvelő azonnali, de legkésőbb február 15-iki belépésre kerestetik. Pályázni óhajtók adják be kérvényeiket bizonyítványmásolatokkal (melyek vissza nem küldetnek) a báró Springer-féle uradmali tisztartóhoz, Adonypusztaszabolcsra (Fejérmegye).

Béresgazda

kerestetik azonnali vagy április 1-i belépésre, ki már mint béresgazda több évén át szolgált nagyobb uradalmakban és nős legyen. Fizetés megállapodás szerint. Szorgalmas és józan életű egyének küldjék részletes ajánlataikat az alantí czimre: Sennyey Géza báró ur óméltósága csörgői uradalmi intézőségének Csörgői, Zemplénmegye.

Ispán,

segéd-tiszt, s gépész-kovács kerestetik báró Manasz-Barco György ur ómélt. murányi uradalmához tartozó Czukorgazdaságba. Pályázhatnak valláskülönbőség nélkül oly egyének, akik a gazdaság minden ágazatában megfelelő szakismerettel bírnak. Megkívánatik szorgalom, pontosság s erélyesség. Fizetés megállapodás szerint, belépés április 1-én. Segéd-tisztől megkívánatik jó írás s román nyelv; gépész-kovácsotól kívánatik segéd-tartás, cséplés idény alatt 2 garnitúra cséplőgéppel csépleni, annak befejeztével a kovács teendőket végezni. Kérvények, bizonyítványmásolatok fizetés meghatározásával és nyelvismeret kitüntetésével uradmali tisztartóságának, Temes-Murány.

Gazdasági

irnok több évi gyakorlattal, ki már cukorrépatermelő gazdaságokban alkalmazva volt, f. évi március 1-ére felvétetik, kezdő havi fizetés 40 korona és ellátás ágyon és mosáson kívül. A kérvények bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, a Pérdőcs-kényári bér-gazdasághoz Somogy-Berzenczére küldendők.

Szőlőoltványok:

hiányok pótlására

2 éves dus gyökérrel, zöldoltással készítve, ezre 100 frt. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 frt. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 frt.

Fásoltványok:

Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 frt. Szépséghibával, eredési biztosítással ezre 45 frt.

Mind Riparia Portalisra oltva a következő fajokban:

Fehér borfajok:

Olasz Rizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sárfehér, Mézesfehér, Ezerjő, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti Rizling.

Vörös borfajok:

Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon.

Csemegefajok:

Fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb.

Sima Rip. Port. I. oszt. 10 frt

Gyökeres „ II. „ 5 „

„ I. „ 16 „

„ II. „ 10 „

2 éves gyökerű 18 „

Hazai nemes vesszők sima 10 K,

gyökeres 30 K a fenti fajokból.

Oltványaimért teljes felelősséget válllok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzt visszaadom.

Tavaszi szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár 1/4 részét kérem beküldeni.

Hegyi bor:

Fehér hectója ——— 50.— K

„ pécenyebor ——— 56.— „

Siller ——— 50.— „

Vörös ——— 60.— „

50 literen felül.

Székely I. József

Gyöngyös, Szent-Urban-Templom.

Keltetőgépek díjtalanul próbára. Keltetőgépek a legjobbak és legolcsóbbak. Keltetőgépek sok száz kitűnő bizonyítvány és ajánlatok egész Ausztria és Magyarországban, melyek bárkinek díjtalanul megküldetnek. Keltetőgépek tyúk-, liba-, fogoly-, füzán- és kacsatorjásokhoz.

Keltetőgépek részletfizetésre Keltetőgépek szabadalma/va Ausztriába és Magyarországra. — Egyedüli készítője G. Mücke, Reisenberg bei Wien, III. sz. Ezen szakmában az egyedüli gyár.

Keltetőgépek részletfizetésre Keltetőgépek szabadalma/va Ausztriába és Magyarországra. — Egyedüli készítője G. Mücke, Reisenberg bei Wien, III. sz. Ezen szakmában az egyedüli gyár.

GAZDÁK figyelmébe!
= 50% =
olcsóbb,

mint bármely más világító anyag a

pyroleum
= világítása. =

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már **több ezer uradalomban bevezettetett.**

Számos elismerő levél nálam betekinthező. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospectus ingyen és bérmentve

Degen Jakab
BUDAPEST,

IX. ker., Közraktár-utca 23.

Préselt

buzaszalmát

és

zabszalmát

szállít

elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla
Bajmok (Bácska).

Fajtojások!

Reitter Oszkár

főkapitányánál kaphatók I. rendű fajtisza, Angliából hozott törzsek utáni **Fehér Orpington** } tojások darabja **Sárga Orpington** } **70 fillér.**
Pekingi kaosa }

Rázásmentes biosz csomagolás faldobban ingyen. Angol emdeni ludak, fehér és sárga orpingtonok, pekingi kacsák készletben.

ALLAMI NAGY ARANYÉRMEK! Győzelmi díjak számos hazai és külföldi legelső és legnagyobb kitüntetés. Tojások tavaszi szállítására most már előjegyezhető!

Somogy megyei

tőgazdaságaimból tenyésztésre kiválóan alkalmas 1—2—3 nyaras gyorsnövésű csehszalmát és mindennemű tenyészhalat ajánlok. Dr. Hirsch Alfréd Budapest, V., Alkotmány-utca 10.

Hirdetmény. Akáczcsemete

Mauhner magból 60—70 czeni magas, ezrenkint 3 frt, 70—80 czeni magas 350 frt, 2 éves akáczcsemete 150 czeni magas, ezrenkint 6 frt, 2 éves, 1 méter magas, ezrenkint 5 frt. **Gleditschia** élősvény, 2 éves, 120 cm. magas, ezrenkint 6 frt, 2 éves, 1 m. magas, ezrenkint 5 frt, legjobb minőségben, díjmentes csomagolás és a tisztalóki vasutára feladás mellett, alólírottnál kisebb és nagyobb mennyiségben, őszi és tavaszi szállításra kapható. Százazren felüli megrendelésnél 5% kedvezmény. Dobos Imre főszolgabíró Tiszalökön, Szabolcsm.

KLISÉKET
MINDENMÉRT NYOMTATVÁNYOKHÉZ SZÉP ÉS TISZTA KIVITELBEN PONTOSAN ÉS OLCSÓN KÉSZIT

VIRÁG ÉS HOROVITZ
PHOTOCINNOGRAFIAI MŰINTÉZETE

BUDAPEST
VIII. VAS-UTCA 7.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK IS PONTOSAN ESZKÖZÖLTETNEK.

Eladó

nori kanczák.

Alulírott főbérnökség nori tenyészteiből szépen fejlett

11 drb hasas 4 éves kanczacsikó,
3 „ meddő 4 „
továbbá
3 drb 3/4 éves méncsikó,
14 „ 3/4 „ kanczacsikó eladó. Venni szándékozónak készséggel az felvilágosítást az

Uradmali főbérnökség
Alsó-Lendván.

Pannonia szálloda

BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

Yorkshirei tenyészállatok

eredeti fajtisza tenyészteiből, Angliából importált legnagyobb fehér faj, 8—10 hetes malaczkok á 25—30 kor., idősebb malaczkok és tenyészállatok élősúly-kilogrammonként 250 korona. Megrendelések **Frey Károly** hercegi uradmali intézőhöz, **Pusztavacs,** Pest megye.

Gyümölcsoltványok,

gazdasági és díszfák árjegyzék szerint. Akácza-csemete ezre 4—6—10—15 korona, gleditschia csemete ezre 8—10 korona. Borkor rózsák 2—3 éves vadrózsára nemesített erős példányok 10 drb 4.— korona, 25 drb 8.— korona. Árjegyzék ingyen.

Eötvös Lajos és Társai

kereskedelmi kertészete

Tarcal (Zemplén m.)

Az ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

FODOR és TÁRSAI

mer bizásokat elfogadnak

jármos ökrök,

tinók, sertések, juhok,

és egyéb tonyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetíti.

Czím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Szentegyház-utca 2. Telefon: 311.

Könyvelés.

Az egyszerű és kettős gazdasági könyvitelben perfekt, független, idősebb, gazdasági ismeretekkel bíró könyvelő elvállalja gazdasági és uradalmak könyvelésének berendezését, vezetését és mérlegszerű lezárását, mindenütt az adott viszonyokhoz és kívánalmakhoz legcélszerűbben alkalmazva. Bizalmi kiküldetéseket, rovincsolást, leltározást és a meglevő könyvek felülvizsgálását is hajlandó teljesíteni. Honorárium mérsékelt. Szíves megkeresések e lap kiadóhivatalához kéretnek „Könyvelés 1087” jelige alatt.

GAZDASÁGI LAPOK

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

VEZÉRELV: Hozzunk mezei gazdaságunkba helyes arányokat.

<p>ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:</p> <p>Egész évre . . . . . 16 kor. Fél évre . . . . . 8 Negyed évre . . . . . 4</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Muzeum-körut 7. sz.</p> <p>Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.</p> <p>A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénsek a kiadóhivatalhoz csimzandók.</p>	<p>HIRDETÉSEKET</p> <p>a lap kiadóhivatala vesz fel.</p> <p>Árjegyzék ingyen és bérmentve.</p> <p>Hirdetési mellékletek jutányos áron fogadtatnak el.</p>
--	--	--

Az e lapokban foglalt czikkeikért minden utánnyomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — y.	69
Tárca. Reminiszenciák régmúlt időkől. — Kodolányi Antal.	70
Az adóreform	70
Gazdasági levél. — Fehér Zoltán	71
A buza kifagyásáról. — Gyárfás József	72
Mennyit ér 100 kg. csukorrépa? — Glaser Gyula	74
Uj francia járó buza	75
Levél a szerkesztőhöz	75
Kérdések és feleletek	75
Kérdések: Cioquantino és bánáti tengeri árkülönbözete. B. G. — Az árvarozsok mint legelő föl. W. L. — Mángás foltok a szőlőben. K. S. — Hasznavehető-e a mérőszalagok? J. Gy.	
Feleletek: Szemölcsök eltávolítása a fejős kezéről. D. J. — Pignoletto kukorica rendementje. Toron-táli gazda. — Répafej és levél vermesége. P. — Kocsikenőcs házi készítése. P.	
Könyvismertetés	76
Néhány őszinte szó a szeszkontingens kérdéséről.	
Hírek	76
Apró szakközlemények	78

SZEMLE.

(Enyhére fordult idő. — A szerb kereskedelmi szerződés. — A pénzügyi helyzet javulása. — A földadó reform az Országos Gazdasági Egyesületben. — A ki- és visszavándorlás a függetlenségi pártban. — A ragadós hüvelyhurut szarvasmarha tenyészteteik országos nagy baja.)

Egy hónapig tartott az igazi tél. Karácsony másodnapjától január 27-ig. Addig a Bóra uralkodott és ezt 27-ikén fölváltotta a scirocco. Ez a déli afrikai meleg szél azt a kevés havat is elviheti, a mi Európát részben borította. Ha pedig a hó elment, akkor a hidegnek gyökerei lettek kitépve. További nagy tél már nem valószínű. Ellenkezőleg jókora kitavaszkodás reményével biztathatják magukat a gazdák. Bizony, sokat érne, ha e reményük megvalósulna, mert a hitvány őszi buzavetések, a melyek nem fagytak ki, időt nyerhetnek arra, hogy magukat összeszedjék. A tavaszi buza, árpa és zabvetések jókor esvén meg, több sikert ígérnének. A nagy fa- és szénpusztításnak is vége lenne megszűnésével a kemény hidegeknek. (Erre az olvadásra máris lement a waggon-bükkfa ára Budapesten 110 frtról 90 frtra.) Hamarább indulna meg a természet, a fűnövés, s korábban lenne legelő és takarmány, a mi az idej keserves téli takarmányozási viszonyok mel-

lett nagyon lényegesen esik számba. Valjon teljesebbé mennek-e ezen remények, most midőn a hét derekán ismét éjjeli fagyok jelentkeznek!?

*

A szerb kereskedelmi szerződés ügye körülbelül befejezettnek tekinthető. A fő kérdések meg vannak oldva. Bécsi lapok után tudhatjuk, hogy az élő állatbehozatal nem lesz megengedve, — de vágott állapotban 35.000 darab szarvasmarhát és 70.000 darab sertést hozhat be Szerbia. Az ökör vámja 100 kg. élősuly után 9-40 frank, a sertésé pedig 10—12 frank lesz. Az osztrák agráriusok a leghevesebben ellenzik ezt a huszbehozatal, s tekintve azt, hogy ott 269 agrárius képviselő ül a parlamentben, olyan simán elfogadhatónak a dolog nem látszik. Az osztrák agráriusok hangsúlyozzák, hogy Szerbia után Románia lesz a soron, azután pedig Bulgária, s ezektől egyenkint és összevéve annyi huszbehozatal kerekedhetik, hogy állattenyésztésünk összerogyhat alatta. A magyar agráriusok sem gondolkozhatnak más-ként, ha *lennének*. Csakhogy magyar agráriusok nincsenek!

*

A pénzügyi helyzet javul. A bankkamatlábak Európaszerte esnek; de Németországban a magas kamatláb még tartja magát. Most már kínálnak pénzt sok oldalról. A helyzet teljes javulása azonban csak akkor fog beállani, ha a külföld vásárolni fogja papírjainkat. Eddig azt nem teszi.

*

Meg vagyunk elégedve a földadóreform tárgyalásával is az országos gazdasági egyesületben. A határozat, melyet a közgazdasági szakosztály hozott, teljesen kifejezi a gazdák álláspontját. Lapunk más helyén hozzuk a jelentést az ülésről és a hozott határozat szövegét. Nem olyan időket élünk, hogy adóreformnak nevezett vagy adóemeléseket gavalléros könnyelműséggel elfogadhassunk. A cselédtörvény majdnem megduplázta az adónkat, a munkásviszonyok rosszabbodása pedig sokszor a lét és nem lét közé állit bennünket. Aztán a kereskedelmi szerződések a Balkánnal méltán nyugtalaníthatnak. Ilyen körülmények között a gazda a jókedvű adakozó szerepét nem játszhatja. Oly adóreformot, a mely létünket támadja meg, el nem fogadhatunk. A kataszteri kiigazítás helyes, de contingentálással. Nem hiszünk a megnyugtatóknak, a melyeket innen és onnan mondanak. Mert eddig sem volt okunk hinni sohasem.

*

Azzal is meg vagyunk elégedve, hogy a függetlenségi és 48-as párt országgyűlési bizottsága a kivándorlás és bevándorlás bizottsága megkezdte működését és ennek rendezésére irányuló törvényjavaslat előterjesztését kéri a belügyminiszter részéről. A bizottság a kivándorlás okaival, annak *korlátozásával*, az állam érdekében jogos megnehezítésével, de nemcsak az amerikai, hanem a székelyek romániai kivándorlásával is kíván foglalkozni. Bizony, itt a 12-ik óra, a melyben végre komolyan kell foglalkozni ezen kérdésekkel. Ugy, a hogyan a közgazdasági társaságban tárgyalták ezen kérdéseket, minket bizony ki nem elégít. Ott a felfogás abban csuesosodott ki, hogy a míg a munkabérekülönbözöt Amerikában és nálunk ki nem egyenlítődik, addig nem lehet tenni semmit a kivándorlás ellen. Hát addig elnéptelenedhetik és létében rendülhet meg ez az ország. A jámbor elméleteket porba kell rugni és a gyakorlati politika mezejére kell átmenni. Ez a mi nézetünk és azt hisszük, hogy ez a nézet végre általános lesz.

*

Figyelmeztetni kívánjuk olvasóinkat arra, hogy a szarvasmarhánál országunkban egy oly kellemetlen ragadós betegség válik majdnem általánossá, a mely méltán okozhat fejtörést. Ez a ragadós hüvelyhurut. Csodálatos, hogy míg a *magyar marhánál ez elő nem fordul*, a tarka marhánál majdnem általános; Svájcz- és Ausztriából hozták be ezen betegséget, mintegy 8 éve és ma már annyira el van terjedve, hogy azt kell kérdenünk, hol nem fordul elő még? A hüvelyében fertőzött tehén megfertőzi a bikát és ez a többi teheneket. Következésképpen nyálkás, gennyes kifolyás az ivarszervből, a nehéz fogantatás (8—10-szer kell a bikának az ily tehenet megugorni, míg végre megfogamzik) és a borjúk tömeges pusztulása. Olyan gazdaságokban, a hol nagy az állatsere, tehát nagy a vásári frekvencia, vagy a hol a kisgazdák teheneit is fedezik a vágóbikák, a baj okvetlenül előfordul. Ellenben ott, a hol a gazdaság távol tartja magát a vásároktól, ott persze a ragály nem férkőzhetik be oly könnyen. A lefejő gazdaságokban a baj a legotthonosabb. Egész Nyugat-Európa tele van a bajjal, melynek gyógyítása szerfölött nehéz és drága. Nálunk is sokan megunták a sok költséget és nem kezeltek tenyésztetüket. Ha nem jön mihamarabb valami radikális kura (a mostani arsenicalis mosások nagyon lerontják a teheneket és még sem érnek sokat), akkor országunk tarkamarha tenyésztése veszélyeztetve lesz.

y.

MEGJELENT

baromfitenyésztési osztályunk árjegyzéke

diszes kiállításban számos ábrával. A mesterséges keltetés hiveinek különös figyelmébe ajánljuk. Minden érdeklődőnek egyszerű óhajra szívesen megküldjük. *****

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST

V., Alkotmány-utca 31.

Az adóreform.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztálya jan. 24-én ülést tartott az új adójavaslatok tárgyában. A gazdasági egyesület az adójavaslatok iránt több kifogást emel s ezeket a következő határozati javaslatba foglalta össze:

A földadókataszter kiigazításáról és a földadó százalékanak megállapításáról szóló törvényjavaslatot az egész gazdaközönségre sérelmesnek tartjuk és azt jelenlegi formájában sem nem helyesljük, sem el nem fogadhatjuk, mert elejti:

a) az 1883. évi XLVI. t.-cz. 1. §-ában megállapított földadó kontingenst;

b) az 1881. évi XL. t.-cz. 3. §-ában megállapított földtehermentesítési járulék kontingenst, ellenben

c) a mutatkozó aránytalanságok megszüntetésére nemcsak a miveltési ágváltoztatásokat és új kataszteri tisztajövedelmi fokozatok felállítását is tervezi (1. §. 2. pont), ami egészen új kataszteri munkát kiegészítésével egyenlő, holott annak eredménye nem állna arányban a reáfordítandó költségekkel és emellett a birtokosoknak elkeserítő zaklatást és még nagyobb szociális ellentétek felidézését okozná.

Követeljük ennél fogva:

1. hogy a földadó az 1883. évi XLVI. t.-cz. 1. §-ában megállapított 26 millió forint (52 millió korona) összeggel kontingáltassék:

2. hogy a törvényjavaslat a tapasztalt és állandóan felpanaszolt aránytalanságok megszüntetésére az új osztályba sorozás és új tiszta jövedelmi fokozatok felállításának (1. §. 2. pont) elhagyásával a miveltési ágváltozások kötelező felvételét és kataszteri tiszta jövedelmének megállapított (1. §. 1. pont) rendelkezje el;

3. hogy a földadó-kontingenst megfelelő földadó — tekintet nélkül a kiigazítási munkálatok állására — a többi egyenes adók reformjáról szóló törvényjavaslatok életbeléptetésével egyidejűleg léptetessék életbe;

4. nem helyeslehetjük továbbá, hogy a törvényjavaslat a földadó százalékat a földtehermentesítési százalékkal egyesíti és ezáltal az egyesített járulékok százalékat 25 $\frac{1}{2}$ %-ról 20%-ra szállítja ugyan le, ámde tekintettel arra a körülményre, hogy a földtehermentesítési járú-

lék fizetésének kötelezettsége 1958-ban önmagától megszűnnék mivel az 1888. évi XXXII. t.-cz. szerint az akkor konvertált földtehermentesítési kötvények valamennyie beváltatott s így a törvényjavaslat szerint a földtehermentesítési járulék perpetuáltatnék, ami sem az 1848. évi VII. t.-cz.-nek, mely a földtehermentesítést a nemzeti becsület oltalma alá helyezte, sem az 1848. évi XII. t.-cz.-nek, mely a megváltás összegét státusadósságnak nyilvánította, sem az 1868. évi XXXIII. t.-cz.-nek, mely ezt szabályozta, sem az 1881. évi XL. t.-cz.-nek, mely a földtehermentesítési járulék legmagasabb összegét tizenegy millió forintban (22 millió koronában) állapította meg, intencziója nem volt, hanem csakis az, hogy a földtehermentesítési járulék törlesztése után a földbirtok terhe csökkenessék:

5. követeljük ennél fogva, hogy a földtehermentesítési járulék külön, a földtehermentesítési alap szükségletének megfelelőleg állapíttassék meg és szedessék be 1958-ig (1888: XXXIII.), amidőn önmagától megszűnik:

6. követeljük, hogy a vármegyei földadó-bizottság tagjai (10. §.) csakis a birtokosok közül választassanak, mindaddig, míg a mezőgazdasági kamarák törvény útján szervezetnek, amidőn is a vármegyei földadó-bizottság tagjait a kamarák neveznék ki.

7. Az országos földadó-bizottság rendes és póttagjai sorába mindaddig, míg az országos mezőgazdasági kamara törvény útján szervezetik, a földmiveltésügyi miniszter is nevezzen ki megfelelő számú tagot. Az országos mezőgazdasági kamara szervezése után, ezen tagokat a kamara legyen jogosítva kinevezni.

Helyesljük, hogy az I. oszt. kereseti adó kategóriájában tartozóknak a jövedelmi adót fizetők közé besorozásával és a II. oszt. kereset adó eltörlésével a kereseti adó egyszerűsítettik és annak adókulcsa az eddigi 20%-ról 10%-ra és illetőleg az értelmi osztályok kereseti adója a szolgálati viszonyból eredők kivételével 5%, illetőleg 4% csökkentetik. Kívánjuk azonban, hogy a kereseti adót is kivető bizottságokban is a mezőgazdasági érdekeltség a létesítendő mezőgazdasági kamarák útján a kereskedelmi és iparkamarákhoz hasonlóan két rendes és két póttaggal képviselést nyerjen.

A kereseti és jövedelmi adóknak évenkénti

összeírását és kivetését az igazságos adózás végett czélszerűnek itéljük.

A jövedelmi adóknál az emelkedő jövedelmekkel arányosan emelkedő adókulcs megállapítását elvileg helyesnek tartjuk. Követeljük, hogy az adómentes létminimum a tervezett 600 korona helyett 800 korona összegben állapíttassék meg és az adó fokozatánál emelkedése a 10.000 koronáig terjedő jövedelemig lassabb legyen a 120.000 koronánál az 5%-ot elérje és azontul változatlan maradjon.

Követeljük, hogy a porosz és osztrák jövedelmi adótörvények mintájára a háztartás jövedelméből a családtagoknak tőke nélkül szerzett munkajövedelme, valamint a kereset nélküli családtagok után a családtagok számának megfelelő összeg a család fő jövedelmi adóalapjából levonassék, ugyancsak az osztrák jövedelmi adótörvény mintájára a gyermek-tartás és neveltetés a vagyontalan hozzátartozók eltartása iránti kötelezettségek, tartós betegség, eladósodás, valamint különös sorscsapások a jövedelem adófokozatának mérséklésére kötelezőleg szolgáljanak.

A jövedelem adójavaslatnak azon rendelkezését, hogy az állandó lakással nem bíró és évenként meghatározandó időn át az országban nem tartózkodó ingatlanulajdonosok jövedelmi adója, kétszeresen számítassék, az abszintizmus méltó ellenértékének tartjuk.

Kívánjuk, hogy az egyenesadók reformját követően, a törvényhatósági, községi, egyházi pótdadók új szabályozása is mielőbb eszközöltessék.

Az ülésen Zselénski Róbert gróf elnökölt, előadó Szilassy Zoltán volt. Az ülésen a legtöbb gazdasági egyesület képviseltette magát.

Előadó mindenekelőtt a régi adótörvényeket ismertette, amelyek sokkal inkább financiális, mintsem szociális természetűek, úgy hogy már régóta felhangzott az az óhaj, hogy az egyenes adótörvények reformáltassanak. Wekerle miniszterelnök még első pénzügyministersége idején megindította a reformmunkálatokat. Részletesen ismerteti ezután a miniszter által legutóbb a törvényhozás elé terjesztett reformjavaslatokat. E javaslatokon végig vonul az a gondolat, hogy az adókulcs leszállításával s a teher arányos elosztásával a jelenlegi adóemelésre gondolna. Azt hiszi, hogy a szakosztály örömmel üdvözl

TÁRCZA.

Reminiscenziák régmúlt időkből.

V.

A szirmabessenyői emlékgűrűk.

A mit most itt elmondandó vagyok, az 1850-es évek lelegején történt. Lehet tehát, hogy azóta valahol már nyomtatva is megjelent, mert akkoriban szétében beszéltek róla. És így kivált az öregebb emberek előtt nem is lesz ismeretlen, mégis leírom, hadd ismerje meg a fiatalabb nemzedék is, a hírhedt Bach-korszaknak emez egyik jellemző, de tréfás eseményét, melyen akkor annyit nevettek az emberek.

A szirmabessenyői grófot, mint elsőpróbas Bach-lovagot ismerte egész Borsod, a mi nem is volt csoda, hiszen egész életén át az armádiában szolgált, a hol akkor bizony sok becse volt a magyar hazafiságnak.

A gróf már ezidőtájt penzióban volt és így

nem csoda, hogy egy kicsit a mezőgazdaság iránt is érdeklődött, tudomást vett tehát arról is, hogy két hizót zártak fel a kastély melletti hizóba, melyeket egy napon magas látogatásával is megtiszteltvén a gróf, miután azok igen megtetszettek neki, azzal fejezte azok iránti nemes rokonszenvét, hogy keresztapaságot vállalt velük szemben, elkereszteltvén az egyiket Kossuthnak, a másikat Szemerének.

A mi megtörténvén, a két hizó annyira érdekelte a grófot, hogy azokat napközi sétája közben csaknem mindennap meglátogatta, hogy gyarapodásukról személyesen szerezzen meggyőződést. Midőn aztán már egy karácsony felé elég kövéreknek mutatkoztak arra, hogy tort lehessen fölöttök tartani, előre jelezte, hogy e toron az összes miskolezi garnizoni tisztségnek s a megyei főnöktől kérve az egész Bach-huszárságnak (így hívták akkor a megyei tisztviselőket) részt kell venni és valójában, a mint ki volt tűzve a nap a két hizó leszurására, szét is mentek a meghívók mindenfelé.

Ámde mi történt? Azon az éjjelen, mikor

másnapra virradóra a két hizó leszurása ki volt tűzve, mindkét hizónak hült helyét találták. Azon az éjjelen mindkettőt ellopták, még pedig oly ügyesen, hogy daczára, hogy a hizóól a kastélybeli cselédház közvetlen közelében volt s daczára, hogy a grófi kastélyt néhány különben igen éber négy lábú őrség is őrizte, sem a cselédség semmit sem vett észre, sem a négy lábú őrségből egyetlen egynek sem hallotta senki még csak vakkantását sem.

A gróf ur természetesen határtalan dühbe gördült, mikor az eset a fülébe jött, s mindent megmozgatott, hogy nyomára jöjjön a tetteseknek, a kik e csinyt elkövezték, de mintha minden nyomot a föld nyelt volna el, nem találtak semmire. Semmi jelre. És így a grófnak vissza kellett vonni a már szétküldött meghívókat a torra.

Valami 2 hónap múltán azután mégis lett folytatása a dolognak, mert a gróf egy napon a postával Bécsből egy ajánlott csomagot kapott. Ismeretlen kézírással. Ismeretlen névvel és így annál nagyobb érdeklődéssel bontogatván szét a csomagot göngyölő papiros-

HALDEK

magnagykereskedése

József főherceg ő cs. és kir. fensége udvari szállítója

Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.

vesz

lőhere magot

kisarankásat

a belföldi szükségletre **180** koronáig

nagyarankásat

a külföld részére **160** koronáig

a reformban kifejezésre jutó azt a törekvést, mely a személyes jövedelmek megadóztatása által a hozadéki adók aránytalanságait ki akarja egyenliteni.

Áttér azután a földadó ismertetésére. A földadó reformjára vonatkozó törvényjavaslat sérelmes a gazdaközönségre, miután a kataszterben mutatkozó aránytalanságok megszüntetésére nemcsak a mivélségi ágazatok kiigazítását, hanem új osztályba sorozást és új kataszteri tisztajövedelmi fokozatok felállítását is tervezi, ami egészen új kataszteri munkát készítésével egyenlő, ami csak indokolatlan zaklatást idézne s még jobban felidézne szociális ellentéteket. Sérelmes azért, mert elejti a földadónak az 1883. év XLVI. t.-cikkben biztosított kontingentálását, elejti a meghatározott célokra fordítandó földtehermentesítési járulékot. A reformjavaslatok említést tesznek vármegyei és országos földadó bizottságokról. Előadó mulhatatlanul szükségesnek tartja, hogy a vármegyei földadó-bizottságok tagjait csak a birtokosok közül válasszák mindaddig, míg a mezőgazdasági kamarák életbe nem lépnek, amikor is a tagokat a kamarák nevezik ki. Ugyanígy az országos bizottság tagjait, addig, míg az országos mezőgazdasági kamara életbe nem lép, a földművelésügyi miniszter nevezze ki.

A kereseti adókról szólva, helyesli az adók egyszerűségére vonatkozó törekvést, de szükségesnek tartja, hogy az adókiadó bizottságokban a mezőgazdasági érdekeltség is helyet kapjon. A jövedelmi adóban megnyilatkozó progresszivitást szintén helyesnek tartja előadó, azonban az adótételek igen magasak és az emelkedés aránya helytelen. Különösen hibáztatja előadó azt a körülményt, hogy a jövedelemadó leginkább a középjövedelmeket sújtja. Az adómentes minimumok összegét is alacsonynak tartja, ily módon csaknem minden gazdasági cseléd adó alá fog esni. Szükségesnek tartja továbbá előadó, hogy a porosz és osztrák törvények mintájára a háztartás jövedelméből a családtagoknak töke nélkül szerzett munkajövedelme, a gyermek tartási és neveltetési költségek adómentesek legyenek. A külföldiek sulyosabban kell megadóztatni. Végül a törvényhatósági, községi és egyházi pótdadók új szabályozása is mielőbb bekövetkezzék. Előadó ezután megfelelő határozati javaslatot terjeszt elő élénk tetszés közepette.

burkokat, végül egy kis doboz volt a kezébe, melyet felbontván, abban a két ellopott hizónak »a végbélzáró izmát« találta a következő levélke kíséretében:

»A gróf urnak irántunk tanusított jó tartással párosult gondoskodásáért ezennel köszönetünket nyilvánítjuk, emlékül mellékelve gyűrűnket.«

Bécs, 18—

Kossuth—Szemere.

Volt azután hajsza még Bécsben is a csomag elküldője után, de biz ez is épen oly eredménytelen maradt, mint az első. Seholy senki semmi nyoma.

VI.

A margittai ispán vétója.

O . . . . cz, az egri káptalan margittapusztai ispánja igen passionátus kertész volt. Messze földön nem is volt párja az ő kertjének. De nem is volt abba szabad senkinek a lábát betenni az ő engedelmé nélkül. Még ha barátai hozzá mentek is, egyedül azokat se szerette be-

Zselénski Róbert gróf a vita első szónoka kijelenti, hogy nem politikai momentumok vezérlik felszólalásában, mert az adóferormjavaslatokat ellenezte, úgy Tisza, mint pedig még Wekerle idején. Az új javaslatokat nagy veszedelemnek tartja a gazdaközönségre nézve. Ismerteti e tárgyban előzőleg több ízben is kifejtett álláspontját. Utal továbbá a pozsonyi gazdakongresszusra, amely teljesen fixirozta a reform alapelveit. A miniszter maga is beismeri, hogy a jövedelemadó agrár államokban kevésbé indokolt. Utal különösen Ausztria példájára, ahol az adókiadás és behajtás költségei óriásiak nőttek. A reformot lépésről-lépésre kell megcsinálni.

Gazdasági levél.

Lengyel, 1908. jan. 22.

Hosszu hallgatás után végre-valahára ismét tollat ragadhatok, hogy legkedvesebb szaklapom részére néhány sort írhaszak. November vége felé irtam legutóbb; akkor 2 heti szabadságra mentem s átutaztam Magyarországra egy részét, láttam sok rossz őszi vetést s kevés jót; a mi ez utóbbi kategóriába tartozott, azt leginkább Pozsony és Nyitra megyében szemlélhettem, no meg lakhelyem környékén, Tolnában, hanem itt is akad silány rozs és nyomorult buza akármennyi, úgy, hogy nem valami nagy várakozással nézhetünk az idei aratás elé. Furesa időket élünk! Nekem egy búzám, mit október közepén s egy rozsom, mit okt. 26-án vetettem, nem kelt ki, midőn elindultam hazulról, november végén, de mikor megjöttem dec. 11-én, már szépen kikelt mindkét tábla vetése s örömmel láttam a sorokat, hanem az idő, mely október s novemberben igen csapadékszegény volt, decemberben lett kissé nedvesebb s ez magyarázza meg a kései kikéledést, de azt is, miszerint a hajszálvékony hajtások az 1—2 fokos melegben nem tudtak megerősödni s noha nappal 10 + 14° is volt a hőmérsék, még sem bokrosodott el e két tábla veteménye. Több, mint bizonyos, hogy szűken önti majd a szemet úgy a rozs, mint a buza; sovány vigaszom az, hogy még utánam is igen sokan vetettek s ezek még sanyarubb vetésekkel birnak. A hires Fehérmegyében bizony nem valami dicsők az ősziak s azt tartom, 1908-ban buzatermése hazánknak az

átlagnál kisebb lesz és így kilátásunk van arra, hogy az árak jók maradnak — kár, hogy eladni való alig lesz. Készletek már ugyszólván nincsenek Tolnában, voltam Szekszárdon, Bonyhádon hetivásár napján s alig láttam 1—2 gabonásszekeret, már csak fát árulnak embereink, de mint hallom s barátok és rokonok leveleiből tudom, máshol sincs már eladó gabona s aratásra kelve, kiürültek a magtárak, úgy, hogy a szizsik is megszökök belőlük, ha nem akar éhen halni.

Az időjárásra most megint rájár a rud, de nem is csoda, oly szeszélyes, mint valami elkényeztetett fruska, pedig már ugyancsak vén csoroszlya, kinek benőhetett volna már a feje lágya s egyszer végre-valahára a gazdaember szája ize szerint viselhetné magát. Tegyük egy visszapillantást 1907-re.

Januárban	37	mm.
Februárban	28·2	»
Márciusban	36·4	»
Áprilisban	134·25	»
Májusban	65·2	»
Juniusban	66·15	»
Juliusban	52·65	»
Augusztusban	35·45	»
Szeptemberben	42·40	»
Októberben	17·25	»
Novemberben	25·20	»
Decemberben	65·15	»

Összesen 605·30 mm. volt az

eső s egyéb csapadék; mi tetemesen kevesebb, mint itt vidékünkön szokott lenni, hol a szárító szeleknek kitett tájakon hamar kiszárad az amugy is vízszegény hegy, domb, lejtő és fensik egyaránt s legfeljebb a völgyben marad meg némi kis nyirkosság. Most a kilátások a jövőre szinte lehangolók kezdenek lenni. Január 1-én jött egy kis hó, de csak 2·5 mm.; ehhez 2-án hullott 0·5 mm., de miután az ugyanekkor bekövetkezett fagyok daczára — melyek 0 és —10° C. között váltakoztak — is volt nappal 5—6° meleg, bizony csak az éjszaknak fekvő lejtőkön s néhány hegyhasadéokban és a legmélyebb völgy fenekén maradt meg valami kis hó-takaró a vetéseken, mint gyenge lepel, melyet azonban a 18-iki eső (1·6 mm.) szinte elvitt magával, most már csak mutatónak van némely gödör alján egy maroknyi hó. Volt olyan vetésem, mely eddig némi kis lepelt

ereszteni a kertjébe. Idegennek meg az ő kertje valószínűs tiltott »Paradicsom« volt. Tudta is azt a pusztán mindenki s még csak a kerítésen keresztül sem igen mertek bele nézni a pusztalakói.

Egy napon épen a kis kapuban állott, midőn messziről 3 agarat s néhány lovas pillantott meg az agarak után száguldani s közelebb érve hozzája, látta, hogy egy szegény nyulacska ugyancsak iparkodik az agarak előtt, hogy az irháját valahogy megmentse. S ime egyszerre a kertkerítés előtt csak megtoppantak az agarak, mert a nyul eltűnt előlük, mintha a föld nyelte volna el. Hihetőleg valami rést talált a kertkerítésen s azon át a kertbe menekült be.

Az agarak végig-végig futottak a kerítés mellett egypárszor, mire a lovas csapat is odaérkezett. — Heten voltak, mind szabolesvármegyei tisztviselők az alispán kíséretében.

A lovasok látva, hogy az agarak a kerítés mellett szükölnek s ebből gyanítva, hogy a nyul csakis a kertbe tűnhetett el, egyike a

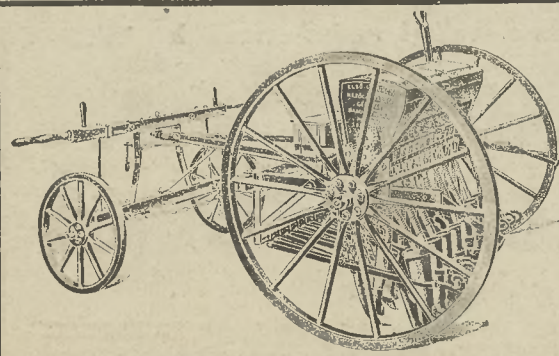
lovasoknak elkiáltotta magát, hogy be kell ugratni az agarakat a kertbe a nyul után.

Eddig csak komoly szemlélője volt az ispán a dolognak, de erre a szóra azután egyszerre elhagyta a béketüres és ő is oda kiáltott: »No hiszen, oda menjen be az az agár, le is ütöm a derekát.«

Persze az egész lovas csapatba nagy volt erre egyszerre a meglepetés, hogy akadt ember, aki így mert ellentállani a nemes vármegye passziójának, — de a hatása a komoly szónak mégis megvolt, mert egyszerre megfordították da kantárszárat, mindamellet az egyik tisztviselő meg nem állhatta, hogy oda ne kiáltson a még mindig a kapuban álló ispánnak, hogy: »No, majd lesz még a káptalannak pöre a vármegyén!« Ámde az ispán erre a kijelentésre sem maradt adós, mert azonnal vissza kiáltotta ő is: »Derék egy vármegye, amelyik egy nyulért tesz igazságot!«

Erre azután már elmaradt a replica s száguldva hagyták oda a lovasok a pusztát.

Kodolányi Antal.

LOSONCI DRILL

tolókerekes SORVETŐGÉP, alul- és felülvető szerkezettel.

Első losonczi mezőgazdasági gépgyár
BASCH ÉS TARJÁN mérnökök, LOSONCZ.

Kizárólagos vetőgépgyár.

Tessék árjegyzéket kérni.

Kitüntetések: 1906. Kolozsvár: Aranyérem.
1906. Nagyvárad: Ellismerő oklevél.
1906. Nagyvárad: Ellismerő oklevél

1907. Sepsiszentgyörgy: Aranyérem.
1907. Pécs: Állami ezüstérem.

ujításokért.

nyert a hó által, míg a legnagyobb része határunknak oly formán nézett ki, mint a cigány a tarlóból (Petőfiként mondván: »Juj, be hideg van odaki.«) másikon meg már csak mintha szunyogháló vagy pláne pókháló lett volna s ma már mindez a silány ruházat is eltűnt s meztelenül állanak a fagytól megsanyargatott vetések. Aztán, hogyha még kilátás volna nagyobb csapadékra e tél folyamán, de ime, január végén oly magasan áll a légsulymérő, hogy tartós száraz időt jósolhatunk.

Téli nedvesség raktározásról beszélni sem lehet, ime:

Október	17.25 mm.
November	25.20 »
December	65.15 »
és máig Január	7.20 »

Egyben 114.80 mm. csapadék

oly kevés, viszonyítva más években, hogy igazán csak az idén retteghetünk a nagy szárazságtól, mert talajunk tavasszal száraz lesz, mint a hamu s ha nem kap kikeletre és a nyár folyamán elég esőt, elszárad, kivesszik minden. Ime:

1906. október	8.9 mm
» november	24.2 »
» december	102.2 »
1907. január	37.0 »
» február	28.2 »

Összesen 200.5 mm. eső és

hóé nedvesítette meg a múlt télen földeinket s azok nem voltak összesen oly száraz állapotban, mint az idei aszály után, úgy, hogy azt lehet mondani, ma csak fele annyi téli nedvességet tartalmaz talajunk felső cultivált rétege, mint tavaly ilyenkor s hozzá 1907. elején hótakaró alatt erősödtek vetéseink, ma meg csupaszon áll minden száluk.

Persze, ily időben keserves minden gazdasági munka, alig lehet fuvarozni a fagyos, rögös uton s míg tavaly a pompás szánuton 20 q trágyát vitt ki egy 4 ökrös fogat, ma fájós patákkal kullog minden igás állat s felényi terhet is alig bír el. Múlt évben pompás jégünk volt, szánon hordtuk, tiszta volt, mint a kristály, most alig birtunk összeszedni annyit, mi elég lett a 2 jégverembe s az is sáros, piszkos, lucskos s ki tudja, meddig fogja magát tartani.

Szűk takarmánytermésünk folytán a marhák sem oly jól kitelelt állapotban leledzők, mint tavaly ilyenkor s a trágyaprodukeció is annyira megesappant, hogy nagy kérdés, tudunk-e a vetésforgó rendelkezéseinek ebben a tekintetben eleget tenni? A tehének tejprodukeciója is a minimumra szállt s epedve várja a tavaszt, hogy a legelőn megjavuljon tejhozamuk.

A mi meg a marha és hizottsertés-árt illeti, itt környékünkön, az hallatlan depressióban van, úgy, hogy csakis végszükségben lehet manapság állatot eladni a gazdának. Még szerencse, hogy betegség ritkán fordul elő barmainknál s így van, a mi vigaszt nyújt a szomorú helyzetben. De beszéljünk másról!

A hirneves cselédtörvény egyes vidékek szaporodásának útját fogja állani némi részben. Tudjuk, hogy a legtöbb gyermeke a cselédeknek szokott lenni s ezeknél a 7—8, sőt 9 gyermekes család sem tartozik a ritkaságok közé. Ezt a szaporaságot szívesen látták eddig a birtokosok is, mert külön költséggel nem járt s nekik jó volt, ha gyomlá-

láshoz s egyéb könnyebb gazdasági munkákhoz olcsó napszamosokat kaphattak helyben. Most a gazda köteles az iskoláztatás, gyógykezelés s esetleg temetés költségeit is fedezni s gyógyszert venni, ha beteg a cseléd 12 éven aluli gyermeke; ez néhol igen nagy teher, p. o. Pozsony megyében tudok községeket, hol nincs állami vagy községi iskola, hanem felekezeti s ott minden gyermek után 5 frt (10 korona) iskolai költség van kiróva. Most, ha egy családnak 4 vagy pláne 5 iskolába járó gyermeke van, a gazda ezért 40—50 koronát fizessen? Ez iszonyu mód megdrágítja a gazdálkodást s a vidéken nem egy birtokos és bérlő odanyilatkozott, hogy ha ez így marad, akkor ők kénytelenek lesznek mindazon cselédeknek felmondani november 1-én, kiknek több, mint 2 gyermekük jár iskolába; hogy azután az ilyen szegény ember hol jut szolgálatba, annak a jó Isten a megmondhatója! Zsellérségbe jut, elzülük s koldus botra kerül előbb-utóbb, családjá meg szinte a bűn ösvényére lép, koldul, lop, vagy még rosszabbat tesz, a nép salakját szaporítja; leányai testüket adják oda a mindennapi kenyérért. A fiatal ujházás cselédség pedig óvakodni fog a sok gyermektől s még bűnös módon is megmarad a két- vagy pláne egy-gyermekrendszer mellett, mint itt, a Dunántul divik, hol a magzatelhajtás mindennapi, fel sem tűnő dolog. Szomorú perspectiva, de fájdalom, nem egy-két faluban vagy pusztán, de számos helyen fog ez az állapot mihamar bekövetkezni. Tessék ez ellen jogorvoslatot kifundálni, tessék az elemi oktatást olcsóbbá tenni, tessék állami vagy községi iskolákat kireálálni mindenütt s az iskolai adót 5%-ban megállapítani, mint az orsz. betegápolását, akkor majd nem rettegek a sok gyerektől sem a gazda, sem a cseléd!

Hanem hát vannak ám körmönfont egyének is, kik nagy uradalmak élén állva, uraságuk anyagi érdekeit minden utón-módon képesek keresztül hajtani s a törvény §-ait kijátszani, nem éppen a legtisztességesebb módon. Ilyen ellen is kellene a cselédtörvénynek vetőt mondani. Kinövése a mai viszonyoknak a következő: Az új cselédtörvény 1. §-a azt mondja, hogy: »Gazdasági cseléd az, ki szerződéssel kötelezi magát, hogy valamely gazdaságban személyes és folytonos szolgálatokat bérért teljesít legalább is egy hónapon át.« Most már mit tesz az illető tiszt ur? A cselédeknek kéthetenként fizeti ki s azt mondja, ezek nem cselédek, csak munkások, lakást adok ugyan nekik, míg itt vannak, de csak heti bért kötöttem ki, mit kéthetenként fizetek s bármikor elküldhetem őket, cselédkönyvet sem kérek tőlük, csak munkásigazolványt. Ezeknél fogva az uradalom nem köteles ezen munkások gyermekeit iskoláztatni, nem tartozik betegség esetén a családhoz orvost hívni, patikaszert fizetni, halottat temetni stb. Szóval így bujik ki az új törvény rendelkezése alul.

Szerény véleményem szerint ily esetben legyen joga a miniszternek, mint a törvény őrének a legmagasabb végrehajtójának külön vizsgálatot indítani s a helyi viszonyok s körülmények, a gazdasági üzem fejlettsége s egyéb elbírállás alá tartozó dolgoknak latbavetése alapján megállapítandó azt, hogy lehet-e egyáltalában cseléd nélkül vagy a bevallott minimális számú cseléddel és hétről-hétre változó vándor munkásnéppel gazdálkodni vagy sem? Nem kell-e tényleg nagyobb

állandó éves kézierő ahhoz az üzemhez, mit az uradalom kifejt, stb.? S ha csak költségektől való menekvés és nem való tény a cselédség nem létezése, akkor hivatalból kellene kimondani, hogy igenis, az állandó alkalmazásban levő hőszámosok is — ha mindjárt hetenként vagy 2 hetenként vagy akár naponta fizettetnek is ki — cselédeknek tekintendők e speciális esetekben és az ő családjukra is ráhuzandó a törvény szigora. Csak ne hagyjunk sehoh kibuvó ajtót!

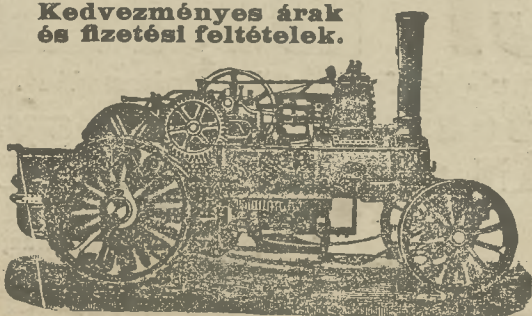
Epistolám végén engedjék meg, hogy pár szót szóljak magamról is. 2 éve már innen-onnan, hogy Pozsony megyéből, mely szűkebb hazám, szülőföldem, ide kerültem a sik vidékről, egy gidres-gödörös tájra; nehéz az embernek a megszokás, a viszonyokhoz való simulás, kivált meglelt korban, mikor már az ötödik X nyomja vállait; olyan ez, mintha egy meglett nagy fát átültetnek p. o. az erdőből egy park közepébe, nehezen fogamzik az meg, nem akar az új társaságban új életre kelni oly könnyen; kell bizony kedvezni neki s körülvenni néhány kedves társával, öntözni, lazítani gyökerei körül a földet, kapálgatni, trágyázni talaját, hogy könnyen jusson táplálékhoz gyökere. Így elbánva, majd csak vegetál s talán tovább is él a fa. Az embert, ha szívesen fogadják, ha kedvét keresik, ha bizalmukkal megtisztelik, ha barátságukkal körülveszik, szinte meg lehet szoktatni öregségében is más megye viszonyaihoz; de ha úgy tesznek, mint velem, hogy — noha circa 400 K adót fizetek — még szavazatot sem akart adni a központi választmány s nekem a curiához kellett folyamodnom ezért is, pedig az idén valóban virilista is leszek. Mikor ide kerültem, főbirám ajánlatára, a mezőgazdasági bizottságba azonnal beválasztottak s én örömmel és ambícióval teljesítettem minden díj és fuvarmegváltás nélkül a szükséges functionkat; most új szél fujdogál törvényhatóságunknál s kidobtak a bizottságból minden ok nélkül, még póttagnak sem hagytak meg, hanem, hogy bosszantásom még nagyobb legyen, alantas tisztársamat nevezték ki (mert itt már megszűnt a szavazás) póttagnak. Hát így akarják megkedveltetni velem e megyét? Más eset, egy hitelintézet pár befolyásos tagja felszólított, hogy nem vállalnám-e el az egyik megüresülő felügyelőbizottsági tagságot? Tekintve, mint volt tak.-pénztári igazgató, értek az ilyen dologhoz; beleegyeztem s kijelentettem, hogy megválasztásom esetén elfogadom e kevés dologgal járó bizalmi tisztséget. Most, mikor a választás napja elérkezett, azt mondják, minek *külföldit* behozni, mikor helybeli is akad s megválasztanak egyhangulag mást, ki régebben lakik falujukban. — Spongyát rá! — Ily dolgok után ne vegyék a tolnamegyeiek zokon, hogy éppen nem rajongok törvényhatóságuk s egyéb intézményeik iránt s szívem, lelkem mindig oda huz a Kis-Magyar-Alföldre, hol bölcsőm ringott s ifjúkorom boldogsága játszódott le.

Fehér Zoltán.

A buza kifagyásáról.

Valószínű, hogy az idén sok lesz a kifagyott buza. Mivel sok olyan gazda akad manapság már, ki nem elégszik meg azzal a szomorú ténnyel, hogy kifagyott a buzája, hanem a mellett bántja az a gondolat is, hogy mi is okozza a kifagyást és hogy áll az elő, azért

Eoroszló Budapest
Kedvezményes árak
és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

**Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket**

legtökéletesebb kivitelben szállit:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

nem tartjuk azt érdektelennek, ha a kifagyásról egyet-mást elmondunk, illetve a gazda emlékezetébe újból visszaidézzük.

Az őszi vetések veszedelmét, a kifagyást, sajnos, a gazdák eléggé ismerik. Az egyiket, jobban, a másikat kevésbé szokta érni az a baj, hogy hosszantartó száraz fagy a vetését vagy egészen, vagy részben tönkre teszi. De az a kár, melyet nálunk a csak kissé is normális években a kifagyás az őszi búzában szokott okozni, elenyésző csekély ahhoz viszonyítva, a mely a németeket szokta érni. Ez okból, míg nálunk a kifagyás kérdése nagy ritkán — oly szerencsétlen őszzsel és téllal bíró években, mint az idej — szokott felszínre kerülni, addig az a németeknél jóformán napi renden van. Tavaly is sokat szenvedtek a német gazdák búzái a kifagyástól és az e téren nyert tapasztalataikat a német szaklapokban közölték is. Ez érdekes eszmecseréjükből kitűnt újból az, hogy a kifagyásra nagy befolyással van a termelt fajta. Már pedig a németek nagyon felkarolták az angol búzákat termelését, amelyek eléggé csapadékos klíma alatt nagy terméseket adnak ugyan, de nem fagyállóak és így bizony egyes években az angol buza a kontinensen nemcsak sokat nem, hanem egyáltalában semmit sem terem. A mi magyar búzáink ellenben kitűnően állja a fagyot és más egyéb, nagyon is kedvezőtlen körülményeknek kell közbejárásodniok, hogy a magyar buza kifagyjon. A külföldi búzákat, de a kopasz buza sem oly fagyállóak, mint a magyar. A külföldi búzákat ugyan többet teremhetnek a magyarnál, de termelésük felkarolásának és nagyobb elterjedésének — a silányabb minőségen kívül beéréskor egy-egy száraz, meleg, szél nélküli nap vagy télen egy-egy száraz fagy szokott gátat vetni. A külföldi búzákra mondogatják ezért, hogy nagyon jó búzákat, csak két hibájuk van: hogyha télen ki nem fagnak, nyáron megszorulnak. A magyar búzákat fagyállóvá csak a klímánk tette és érdekes az a megfigyelés, hogy a nálunk utántermelt külföldi buza már nem oly kényes a fagy iránt, mint az eredeti. Ezt tapasztalták a németek is az angol búzákra nézve.

Egyébként a külföldi búzákat közt a kifagyás mérvét illetőleg is van különbség. Az egyik jobban érzi meg a fagyot, a másik kevésbé. Példának csak a csorvási uradalomban több éven át termelt különböző búzáknál v. Szabó János kasznár által 1903. és 1905-ben feljegyzett fagykárt hozzuk fel:

	1903-ban	1905-ben
uradalmi búzáknál	0 %	0 %
tiszavidéki »	0 »	0 »
diószegi »	0 »	0 »
csupas »	5 »	0 »
preston »	35 »	30 »
francia »	25 »	20 »
dóni »	0 »	0 »
Szt.-Helena »	25 »	50 »

A fajtán kívül más oknak is kell a kifagyást elősegíteni, hisz olykor a magyar buza is szenved a fagytól. És pedig első sorban akkor, ha későn vetettük azt el, a mire a gazdát a karata ellenére a múlt őszi időjárás rákényszerítette. A megerősödött buza sokkal jobban

áll ellen a kifagyásnak, mint a gyenge. A megerősödést és a kellő megbokrosodást pedig a korai vetésen és jó vetőmagon kívül a talaj ereje is előmozdítja. Trágyázással is védekezhetünk a kifagyás ellen és pedig első sorban műtrágyával. Dr. Giersberg emlit gyakorlatából egy érdekes esetet erre nézve: egy táblába teljesen azonos munkában és egy időben bevetett egyféle búzával, de a tábla egyik részére foszforsávtrágyát adott, a másikkra nem. Az utóbbi a tél fagyától oly sokat szenvedett, hogy ha-nkint 8 métermázsával kevesebb termést adott, mint a megsuperfoszfátzott.

De viszont nem szabad a másik tulságba sem esni: ha nagyon korán, vagy nagyon buja földbe vetünk, annyira bokros lesz a búzáink, hogy nemcsak nagy hó alatt kipállik, hanem száraz fagyban is többet szenved a normális fejlettségű búzáknál.

A buza tulságos erős bokrosodása száraz viszonyaink közt, a megdőlés és a beéredés elodázása miatt sem jó. Ellene az alföldi gazdák egy része sűrű vetéssel (még októberben is 175 liter körül vetve 1 kat. holdba) védekezik és ez egyúttal védelem a kifagyás okozta megritkulás ellen is.

A gyakorlat igazolta be továbbá azt is, hogy az egész apróra elmunkált és elsimitott talajon többet szenved a buza a kifagyástól, mint göröngyös földön, az időn pedig sok lehengerelt buzavetést lehetett látni, oly célból, hogy a hengerezés a kikélest siettesse, holott a buzatáblát vetés után simára lehengerezni nem jó. Ha már kell hengerezni — és az nem egyszer jó is — akkor rovátkolt és nem sima hengert használjunk erre a célra (cambridge-hengert), vagy a mi még jobb, használjuk a Töpfer-féle vetési módot, mikor a vetőgépet minden egyes csoroszájára aggatott, kb. 4 kg. nehéz és egy pár centiméter széles korong nemesak a vetés mélységét fogja egyenletessé tenni, hanem a maghoz oda fogja szorítani a földet is, a mag gyorsabban fog kikelni és a henger okozta barázda védelem lesz a kifagyás ellen is. Bizonyítja ezt az is, hogy kocsi- és lábnyomokban áll a buzavetés a legszebben és legvigabban.

A talaj kellő üllepedettsége tehát a többek közt szintén védelem a kifagyás ellen, egyrészt az okból is, mert a laza talaj, ha hamarabb is melegsik át, hamarabb ki is adja a meleget. Az istálló- vagy zöldtrágyás talaj nem üllepedhet oly jól össze, így a trágyázás szerves trágyával szintén előmozdítja lehet a kifagyásnak.

Buza alá is jó lenne, mint rozs alá megüllepedni hagyni a talajt; de ez ritkán vihető ki rendszeresen és azért jó, főleg a lazább talajokat vetés előtt lehengerezni. A hengerezés jó lesz azért is, hogy az összenyomott talajba nem kerül le a mag oly mélyre, mint a laza talajban. A búzákat pedig mélyre vetni nem szabad. Még az 5 cm. körüli mélység lesz neki a legmegfelelőbb. Kötött vagy nedves talajban annál sekélyebbre, lazább vagy száraz földbe pedig mélyebbre tehetjük le a magot. Minél mélyebbre kerül a mag, annál többet szenvedhet a kifagyástól. A müncheni központi gazd. kísérleti állomás ez iránt vég-

zett is kísérleteket a következő eredménnyel: 2 $\frac{1}{2}$ —5 cm. mélyre vetett búzából kifagyott 11%; 7 $\frac{1}{2}$ —10 cm. mélyre vetett búzából 12—13%; 12—13 cm. mélyre vetett búzából 12 $\frac{1}{2}$ —15%; az annál mélyebbre, vagyis az igen mélyen vetett búzában 44—70%-ig terjedő kárt okozott a téli fagy.

Ismeretes az is, hogy minél jobban hajlik a talaj a tulságos nedvességre, annál többet szenvedhet a kifagyástól.

Ha a kifagyás okozta károkat ismerjük is, de magával a kifagyás folyamatával nem vagyunk még teljesen tisztában. Az újabb theória erre nézve a következőket állítja:

Az őszi kifagyásának közvetlen előidézője nem mindig a fagy, sem az, hogy a növényzetben jég képződne; mert az őszi, mint ismeretes, elég nagy tartós hideget képesek elviselni baj nélkül és azonkívül a gabona kifagyására jellemző, hogy gyakran kis hidegben is akkor áll be, mikor a hóval nem fedett növényzetet a napnak melegítő sugara éri hirtelen akkor, mikor a gyökérzet még a fagyos és azért száraz földben van. Mig tehát az őszi kalászos földfeletti része a nap melegében télen vagy kora tavasszal, a fedetlen, de fagyos földön azonnal elkezd életműködését, t. i. elkezd lélegzeni, szénsavat áthasználni, vizet elpárologtatni, addig a gyökérzet még téli álmát alussza, azaz a fagyos és azért száraz talajból a gyökérzet nem pótolhatja a levelek által elpárologtatott nedvességet; de nemesak ez ölheti meg a növényt, hanem valószínűen hozzájárulhat az is, hogy a levelek vegyi működése oly anyagok termelésére vagy koncentrációjára vezet, melyek a növényre méregként hatnak.

Ez magyarázza meg azután, hogy a göröngytől beárnyékolt vagy a kocsi-, illetve hengernyomban álló növényke, melyet a nap kevésbé ér, miért nem fagy ki oly könnyen, továbbá, hogy a buján fejlődő, sok sást nevelő angol buza miért fagy ki előbb, mint a mi, kezdetben lassan fejlődő, kis levélzetű búzáink.

A rosszul áttelelt búzáknál sokszor kérdezi magát a gazda, felszántsa-e azokat, vagy várjon még, mi lesz belőlük? Ha a buza zöld színét elvesztette és gyanus, szürkésárgás színt öltött, akkor a gyakorlati gazdák véleménye szerint már nincs mit várni, az a buza el van veszve, ha a fagy első kiengedésekor úgy látszik is, mintha a buza sásában nedv volna. De ha kitavaszkodáskor zöld a buza, úgy az, ha nagyon ritka is, különösen az alföldi jó talajokon, sokszor bámulatosan összeszedi magát, ha kedvező a kitavaszkodás és eléggé nyirkos-meleg a tavasz.

Segíthetünk a megritkult vetéseken fogasolással és chilisalétrom felültrágyázással is, ha a vetés nem azért gyenge, mert a talaj sovány, hanem mert a viszonyok mostohák voltak. Ugy a fogas, mint a salétrom okszerűen alkalmazva előmozdítja a bokrosodást; igaz, hogy a jóból is a sok megárthat és a nagyon erős bokrosodás, vagyis az azt előidéző fogasolás és salétromozás buja időben károsan is hathatnak. A chilisalétromból azért ne adjunk sokat; akkor, ha van reményünk, hogy a megritkult búzáink még összeszedheti magát, száraz időben, kitavaszkodáskor kat. hol-

Külön árjegyzékek mindenemű gazdasági gépekről!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY TÁRSULAT
BUDAPEST

ugyszintén MAGÁNJARÓK (utimozdonyok)
cséplési, vontatási és szántási czélokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.)

Referenciák az ország minden vidékéről!

Segtökéletesebb rendszerű

Gőzcséplő-

készletek

dankint 50 kg. chilisalétromot szórattunk el; bujább talajon ajánlják ezt az adagot két felé osztani és kitavaszkodáskor csak 25—30 kg.-ot adni kat. holdankint, a többit 2—3 hét múlva, akkor, ha buzánk nem sűrűsödött volna el eléggé és nincs tartós szárazság.

A buza fogasolásának az alföldi gazdák nem nagy barátjai és joggal is. Ők csak kivételesen szorultak rá a buza fogasolására — ha talajok nagyon összenyomódott és összezserepedett — rendszerint a buza tavaszi fogasolását nem gyakorolják, mivel késlelteti az érést. De ritka vetésnél nincs mit sokat gondolkozni azon, fogasoljunk-e vagy sem, mert a ritka vetés ugyanis késve érik, míg a fogasolással normális sűrűségét elérő buza beérése normális lesz.

A buza fogasolására használunk elég nehéz fogasokat, továbbá állandóan száraz vagy szeles időben ne fogasoltassunk, mert akkor buzánk még jobban meg fog ritkulni. Legjobb akkor fogasoltatni, mikor a melegebb idő beálltával kilátásunk van esőre, vagy mikor csöpörgős az idő. Nagyon korán se fogasoltassuk a buzát, mert az akkor jobban el fog gazosodni. Nálunk nagy átlagban a buza fogasolására legjobb április hava — korai kitavaszkodáskor az Alföldön és a Bánátban márczius végén kezdik már a buzát fogasoltatni — továbbá a fogasoltatásra legalkalmasabb a buzatalajnak oly állapota, mikor szikkadni kezd. Felázott vagy nagyon száraz talajon a fogas nemcsak nem használ, de árthat is.

Ha pedig a buza kiszántására határoztuk volna el magunkat, tegyük azt meg mielőbb. Ha a tavasziak közül tavaszi buzát vetünk a helyébe, erre, az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás kísérletei szerint, leginkább a *champlain tavaszi buza* ajánlható. A többek közt az *ötvenes* uradalomban (Arad-megye, u. p. Sofronya) az állomás által küldött és általa annak idején Mauthner Ö. budapesti cégtől beszerzett *champlain tavaszi buza* oly jól bevált, hogy a régi, híres ötvenes járó buzát egészen kiszorította. Egyébként ötvenesen a *champlain-buzát* ősszel is sikerrel vetik, szóval jó járó buzának is. Nagy előnye, hogy a közönséges őszi buzával jóformán egyszerre érik, termése is oly nagy, sőt hektolitersúlyban sem marad nagyon mögötte. De azért a minősége távolról sem olyan, mint a magyar buzáé. Ugy tudjuk, hogy Kisujszállás vidékén is felkarolták kisegítőnek a buza termelését a *hisgyócsi* uradalom (Szolnokmegye, u. p. Abádszalók) révén.

Félreértések elkerülésére még annyit kell felemlitenünk, hogy a nem *ki-*, hanem *fel-* fagyott vetéseket természetesen nem fogasolni, hanem lehengerezni kell tavasszal első sorban.

Gyárfás József.

Mennyit ér 105 kg. cukorrépa?

A »Pester Lloyd« m. é. január hó 12-iki számában a magyar cukorgyárosok országos szövetségének elnöke: Hatvany-Deutsch Sándor ur tollából nagyjelentőségű cikk jelent meg a magyar cukoripar helyzetéről. E cikkben közölt adatok alapján kitűnik, miszerint a cukorgyárosok nem dolgoznak nyereséggel és a befektetési tőke leírásai hányada is alig térülhet meg. Ennélfogva, a fennálló répaáraknál többet fizetni nem bírnak, hacsak-

direkt veszteségre nem akarnának dolgozni ezen vállalatok.

Nem czéлом, hogy a hazai cukorgyárosok ezen kiváló képviselőjével polémiába bocsátkozzam. Egyedüli szándékom a közölte *czikk adatai alapján, a mostani viszonyok figyelembevételével és a kétszerkettő segítségével kimutatni, hogy a cukorgyárak mennyit fizethetnek 105 kgr. cukorrépáért.*

Összehasonlítás czéljából közlöm az érintett cikk adatait.

Alapul vétetik 1,000.000 métermázsa répát feldolgozó gyár, 3 $\frac{1}{2}$ millió befektetéssel és 1 millió forgalmi tőkével, 6 havi időre.

A répa alapára 160—180 fillérben van feltüntetve, ehhez számítva vasutfuvar, répa-magot (?), átvételi költséget, be- és kikapcsolást, summa summárum átlag 2 K 10 fillérbe kerül ab gyár.

1,000.000 mm. répa a szokásos	
5 kg. többlet figyelembevétele nélkül (mely a veszteséget átlítolag csak szűken fedezné)	
á 2 K 10 fillér	2,100.000 K
üzemköltség á 60 fillér pr.	
100 kg.	600.000 «
5% leírás a 3 $\frac{1}{2}$ millió befektetés után	175.000 «
5% félévi kamat 1,000.000 K forgalmi tőke után	25.000 «
Összesen	2,900.000 K

kiadás, jövedelmi adó nélkül.

Ennek ellenében a bevétel a következőképen van feltüntetve:

(A magyarországi répa kihasználását 13.5 kg.-ra véve Csehország 16.2 Morvaország 15.9 kg.)

1,000.000 mm. répából lesz	135.000 mm.
czukor, á 20.00 K ab Aussig, egyenlő hazai paritásra 19.40 K, leszámítva 2% skontót, négy havi határidőre, marad 19 K.	
135.000 × 19	2,565.000 K
2 $\frac{1}{2}$ % melasse = 25.000 mm., á 6 K	150.000 «
Többletbevétel a gazdák szeletén kívüli mennyiségért	50.000 «
Összesen	2,765.000 K

»Az eredmény tehát 135.000 K netto veszteség, anélkül, hogy a tőke kamatozása behelyezhető lett volna.«

»A nyerscukor-gyárak eredményei a mai viszonyok figyelembevételével oly siralmasak (kläglich), hogy az üzem fenntartása lehetetlenné válnék, ha más tényezők a helyzet javítását nem eredményeznék. Ez az a szervezetről származik, mely a finomított cukornak belföldi fogyasztás czéljára való eladásánál évek óta fennáll és a mely módszer azon alapszik, hogy minden gyár, akár nyers, akár finomított cukor előállítására van berendezve, a belföldi fogyasztás egy hányadával részesnek tekintetik.

A belföldi piac kihasználására a brüsszeli konvenczió fennállása óta a surtaxának kellett volna szolgálnia. De mivel ez törvényerőre nem emelkedhetett, helyettesítésére azon egyezmény szolgál, melyet az osztrák finomítók a magyar cukorgyárosokkal egyelőre csak az 1906/1907, 1907/1908. idényre kötöttek, mely a magyar fogyasztás $\frac{1}{3}$ -ére vagyis az össztermelés $\frac{1}{3}$ -ára a belföldi fogyasztásnál mm.-ként 5 koronával magasabb értékesítést tesz lehetővé.«

A gyár tehát, ugymond a cikk, mely

135.000 mm. czukrot termel, e mennyiség $\frac{1}{3}$ -át 5 koronával drágábban értékesítheti, a mi egy 30—35 mm.-ás belföldi kontingensnél 150.000 koronát tesz ki.

»Ez az összeg fedezi az előállott deficitet és egy ily terjedelmű cukorgyár a legkedvezőbb esetben is csak alig a leírásokat veheti hozamnak.«

»Az összeredmény természetesen viszonytalanul kedvezőbbé válik, ha 1.5 millió vagy 2 millió mm. feldolgozásával számítok. Így már a regie megtakarítás 10—15 fillér pr. mm.«

Eddig a cikk adatai.

Lássuk tehát, hogy a felhozott tételek alapján, a mai értékesítési viszonyok és a hivatalosan kimutatott répaminőség tekintetbevételével, mennyiért értékesül 105 kg. répa?

Répaár, ab gyár	2.10	K
üzemköltség (napi 100 waggon berendezésnél)	— .60	«
leírás a befektetett 3 $\frac{1}{2}$ millió után (175.000 : 1,000.000)	— .17 $\frac{1}{2}$	«
a banknak fizetendő 5% 1 millió után (25.000 : 1,000.000)	— .2 $\frac{1}{2}$	«
Összes költség	2.90	K

Ennyibe kerül 100 kg. répa feldolgozása, melyből a lefolyt kampányban nem 13.5, hanem 17 kg. czukrot is termeltek.

Az 1906-iki statisztikai hivatalos adatok alapján a magyar cukorrépából nyertek 15.1 kg. czukrot. Ez pontos adat, mivel a felsőmagyarországi répa van oly jó, mint a morva, hol czikkező ur szerint 15.9 kg. czukrot nyernek 100 kg. répából.

E szerint 15.1 kg. nyerscukor á 22.40 K ab aussigi árnál (a mint azt most jegyzik), levonva visszparitásra és skontóra 1 koronát, tehát

á 21.40 K	3.23	K
2 $\frac{1}{2}$ % melasse napi ára, á 8.50	— .18	«
20% szelet többlet, á 40 fillér	— .08	«
kartellpótlék 3 $\frac{1}{2}$ kg., á 5 K	— .17 $\frac{1}{2}$	«
a mag, mivel legtöbb gyár (bár helytelenül) felszámítja, 10 kg. pr. 100 mm. répa	— .07	«
az 5 kg. többletrépából marad legalább is 1 $\frac{1}{2}$ kg., á 1.70	— .02 $\frac{1}{2}$	«
Összesen	3.76	K

Ebből most vonjuk le a kívánható

4% hasznót 3 $\frac{1}{2}$ millió tőke után mm.-ként	0.14	«
Marad	3.62	K

Levonva az előállítási költséget 2.90 « marad, a leírást és 4% jövedelmet leszámítva, még felesen 0.72

pr., 105 kg. cukorrépa. Ha még figyelembe vesszük, hogy Hatvany-Deutsch ur szerint, a napi 100 waggonnal többet feldolgozó gyárak pr. mm. még 10—15 fillért takarítanak meg, úgy a felesleg, mondjuk kereken, 85 fillért teszen ki 105 kg. répa után. Ezt az átlagosan fizetett 1 K 70 fillérhez csapva, kitesz a mai konjunktura mellett, **2.55 koronát**, legrosszabb esetben **2.42 koronát**. Ennyit ér az idén 105 kg. répa, 15.1% kivonható cukortartalommal.

A cukorgyárak saját érdeküket istápolnák, ha a gazdáknak a viszonyokhoz mérten állapítanak meg a répa árakat. Ezzel elérnék üzemük teljes kihasználását és nem kellene, mint czikkíró ur kifejtette, a kisgazdáknál erőltetni a répatermelést, rosszabb

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

répát érve el, hanem animálják a nagytermelőt, kik fáradságot, áldozatot nem kímélve, minden lehető elkövetnek, hogy répaterméseiket úgy mennyiségileg, mint minőségileg biztosítsák.

Lássák be a nagyvállalatok, hogy a mai gabona-, burgonya- és tengeri-árak mellett, a munkáviszonyok tekintetbevételével, a gazda akkor is áldozatot hoz már, ha a répa a fentiekkel egyforma hozamot is hoz. Hiszen nem szükséges ezt bővebben fejtegetni.

Ne alkudozzanak a gyárak fillérekre, sőt sokszor még annak törtjeire is, mert, mint kimutattam, van miből juttatni a termelőnek s akkor helyreáll majd a gyáros és gazda között a már annyira aláásott bizalom.

Közös egyetértéssel nézzünk egy jobb répa-évrnek elébe, mint az idej volt, a mikor a híres tót földek is 70 mm.-ás termésekkel figyelmeztették a termelőket a cukorrépa keserű utóízére.

Glaser Gyula.

Uj francia járó buza.

Vilmorin Andrieux legújabb catalogusában az újdonságok között szerepel egy új járó buza, tehát a melyet ősszel és tavasszal egyaránt lehet vetni. Ez egy új keresztezés, a melynek neve *Blé hybride hatif inversable*. (Buzahybrid korai meg nem dülő). Ennek a buzának a szalmája kurta és vastag s ennek következtében nem dől meg.

Kalásza fehér s a csucsán szálkás (lásd 21-ik ábrát), kalászkái nyitak, minek folytán a buza nagyszemű. A buzaszem színe halvány-sárga és mint Vilmorin mondja, a molnárak részére jó minőségű.

Hozama bő és nagyon korai. E két tulajdonsággal állítólag fölülmul minden régi fajtát és a hibridek nagy számát is.

Lehet ősszel és lehet tavasszal vetni. Ősszel Magyarországon bajos lenne vele próbálkozni, de mint tavaszi buza szóba jöhet, előbb említett tulajdonságai miatt. A ki próbát akar vele tenni, forduljon e címre: *Vilmorin-Andrieux et Cie Marchands greniers à Paris*. Ára 100 kgnak 120 frank. Egy kilogrammnak 1 frank 30 centime. Azoknak, a kiknek a francia nyelven levelezés nehezükre esik, szívesen közvetíti a megrendelést a szerkesztőség.

Levél a szerkesztőhöz.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

B. lapjának folyó hó 19-én kelt 3. számában *»Thomassalak«* czímmel egy reklám-cikk jelent meg Biró Gusztáv aláírással, a melyet válasz nélkül nem hagyhatunk és kérjük, kegyeskedjék alábbi válaszuknak b. lapjában helyet adni.

Mi e cikkel nem foglalkoznánk, ha a szuperfoszfát-kartellre vonatkozólag nem foglaltatnék benne egy oly minden alapot nélkülöző vád, a mely esetleg félremagyarításokra szolgáltatathatna okot.

Mindenekelőtt nagyon furesának tartjuk, hogy a t. cikkíró a Thomassalaknak csak úgy tud érvényt szerezni, ha a versenyziknek, a szuperfoszfát gyárosait minden alapot nélkülöző állításokkal vádolja.

Alaptalan azon állítás, hogy: *»gyárosaink*

a szuperfoszfát árát lényegesen felemelik». Továbbá: »ezen rövid időn belül bekövetkezendő szuperfoszfát-drágulásból kifolyólag«. — Ha más módja a Thomassalak terjesztésének nincsen, akkor kár a salak érdekében hosszú cikkeket közrebocsátani.

Tény, hogy a magyar szuperfoszfát-gyárosok termékeik eladására szövetkezetet létesítettek, melynek czélját bővebben ismertetni annál föllegesebb, mert hisz a gazdasági szaklapokban részletesen tárgyaltatott és a gazdaközönség előtt eléggé ismeretes, hogy a *»Mütrágyát Értékesítő Szövetkezet«* a gazdaközönség érdekelteinek együttműködésével jött létre és vezetetik.

Kevésbé fogja tudni a gazdaközönség azt, hogy a Thomassalak ugyancsak egy kartellirozott cikk, amelynek hatásköre nem Magyarországra terjed, hanem egy német kartell, mely világszindikátussá alakult és hogy Magyarországra tisztán és kizárólag csak külföldi, főleg német és osztrák salak kerül be.

Az árképződés tekintetében pedig igen nagy

nyersanyagot kénytelenek vásárlás útján megszerezni, míg a Thomassalak a vasgyártás egy melléktermékét képezi és így lényeges különbség van a szuperfoszfát és Thomassalak előállításai költségei tekintetében. Amíg tehát a szuperfoszfát-gyárosok az árak alakításában a nyersanyag áráról függenek, addig a Thomassalak előállítása ettől teljesen független és a kartell áralakítása teljesen önkényes.

Ha igazságos összehasonlítást teszünk, akkor azt a következtetést kellene levonni, hogy a vas áremelkedése esetén, mikor a vasgyárak amugy is horribilis összegeket nyernek, a Thomassalakot lényegesen olcsóbban kellene hogy szállítsák. Amint azonban láttuk, a most lezajlott magas vasconjunctiona ideje alatt a Thomassalak semmivel sem olcsóbbodott, mint a hogy bebizonyítható tény, hogy a Thomassalak ára állandóan növekedett a kartellirozás ideje alatt, míg a szuperfoszfátról épp annak ellenkezője bizonyítható be.

Ha a t. cikkíró egy kis fáradságot vett volna magának ennek utána járni, meggyőződhetett volna arról, hogy amióta a szuperfoszfát-gyárosok kartellirozva vannak, a szuperfoszfát ára a nyersanyaghoz arányítottan sokkalta olcsóbb, mint volt a kartell ideje előtt.

A mi pedig a cikkíró azon állítását illeti, hogy a szuperfoszfát a közeli időben ismét drágulni fog, arra vonatkozólag csak egyszerűen kijelenthetjük azt, hogy a szuperfoszfát árának alakulása tisztán és kizárólag a nyersanyag árának változataitól függ. Köztudomásu, hogy a nyersfoszfát mostani ára a legmagasabb, mióta foszfátot termelnek és nem igen várható, hogy a szuperfoszfát-fogyasztásnak kockázata nélkül a nyersfoszfát árát még magasabbra emelik, sőt több, mint valószínű, hogy olcsóbbodik. Amennyiben ez utóbbi eset bekövetkeznék, magától értetődik, hogy a szuperfoszfát-gyárosok első ténykedése lesz, hogy a nyersanyag árához mérten a szuperfoszfát árát is leszállítják.

Mindezeket azért tartottuk szükségesnek ilyen bőven tárgyalni, mert egy pillanatig sem hagyhattuk szó nélkül a t. cikkíró minden objectivitástól ment azon eljárását, hogy a Thomassalaknak csakis egy akar reklámot szerezni, ha a magyar szuperfoszfát-gyárak érdekein egyet vág.

Mi az ilyen eljárásban a t. cikkírót követni nem fogjuk és nagyon csodálkozunk azon, hogy minden előzetes információ nélkül a gazdaközönségnek feltáral olyan tényeket, a melyek nem valók. — Hogy Thomassalakot vagy szuperfoszfátot használjon-e a magyar gazdaközönség, azt bizza a t. cikkíró hivatottabbak elbírálására és elsősorban a magyar gazdaközönségre, a mely érdekeinek megóvásakor teljesen tisztában lesz azzal, hogy a foszfortrágyák melyikét alkalmazza.

Budapest, 1908. január 25-én.

»A Mütrágyát értékesítő szövetkezet.«

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. *Cinquantino és bánáti tengeri ár-különbözete.*

Bánáti és cinquantino tengerit termelek. A múlt héten eladtam egy bécs i kereskedőnek 3 waggon cinquantinot á 15 K 60 fillér, pro mm. és 6 waggon bánáti tengerit, a melyért 14 K 20 fillért tudtam ugyane sulyegységért

21-ik ábra. Járó buza hybrid, korai meg nem dülő.

külömbőség van a salak és a szuperfoszfát között, — mert míg a *»Mütrágyát értékesítő szövetkezet«* nem öleli fel az összes osztrák, magyar és német gyárosokat, mert hisz még Magyarországon is van szuperfoszfát gyár, amely a *»Mütrágyát értékesítő szövetkezet«* kötelékébe nem tartozik, addig Németországban és Ausztriában nincsen olyan Thomassalakot termelő vasgyár, a mely a kartell keretébe ne tartoznék. Azonkívül közismertes dolog, hogy a szuperfoszfát-gyárosok a szuperfoszfát előállításához szükséges összes

Vöröslóheremagot vásárlók.

Kisarankás áruért **175 K-ig**, **Arankamentes** áruért **185 K-ig** fizetek métermázsánként ab vidéki állomás, ott átvéve és kifizetve.

Ajánlatot és 5 kilós mintát utánvétellel kér, az eladó mennyiség közlésével

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari
magnagykereskedése

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 33.

elérni. Kérdésemre, hogy miért van ez az 1 K 40 fillér árkülönbség, az volt a felelet, hogy Ausztriában, ahová az eladott tengeri eladódott, annyival több értékkel bírónak mondják a cinquantinot, mint a bánáti tengerit. Van-e ezen állításnak alapja? *B. G.*

Kérdés. Az árvarozsnok mint legelő fü.

A 80-as években sokat beszéltek az árvarozsnok (*Bromus inermis*)-ről, a mely az Alföldön akkoriban nagyon diszlett. Birto-komon nem lévén legelő, arra gondoltam, hogy *Bromus inermis* csináljak ilyet; azért gondoltam erre, mert az alföldi száraz éghajlat alatt másféle füvel nem merek kísérletezni. Alkalmos-e az árvarozsnok arra, hogy jó szarvasmarha-legelőt szolgáltatson? Földem homokos agyagfensik, televényben azonban csak gyenge közepes. *W. L.*

Kérdés. Mángás foltok a szőlőben.

Uj, létesítendő szőlőmben rigolozás közben fehérmángás foltokra akadtam. Tekintettel azon körülményre, hogy a Riparia ilyen talajban nem igen diszlik, kérik gazdaságtársaimtól tanácsot, milyen amerikai alanyfajtával lehetne eredményhez jutni? *K. S.*

Kérdés. Hasznavehető-e a mérőszalagok?

Nincs módomban állataimat lemázálni s hogy mégis megközelítőleg tudhassam az eladó vagy vásárlandó állatok élősúlyát, mérőszalagokkal kívánok próbát tenni. Megbízható adatokat adnak-e ezek? *J. Gy.*

Felelet. Szemölcsök eltávolítása a fejős kezéről? című kérdésre.

Hogy fejősének kezéről a szemölcsöt eltávolítsa, vegyen a gyógyszerárban *trichlor eczetsavat* és pedig 100 grammot. Oldja ezt föl egy liter vízben. Ezt az oldatot üveg dugaszos palackba öntse. Ha ilyen nincs, öntheti másminőbe is, de akkor paraffinba mártott parafával dugaszolja le. Egyben vásároljon kis üvegcskéket csépegtető dugaszszal. Ennek segítségével naponta többször kell a szemölcsöket megnedvesíteni, a melyek minden fájdalom nélkül megfeketednek és 14—21 nap alatt kihullanak. *D. J.*

Felelet. *Pignoletto-kukoricza* rendementje című kérdésre.

Hogy a *Pignoletto* mennyi tiszta szemet ad morzsolás után, azt megmondani nem tudom, de hogy az amerikai lőfogu, melyet évek óta termelnek, az idej jó kiérés és száraz ősz után nálam 86 kg. szemet adott, azt határozottan és biztosan állithatom. *Torontáli gazda.*

Felelet. Répafej és levél veremlése című kérdésre.

Szerbiai gazdatársunknak nem sikerült a répafej és levél veremlése. Meg van égve és a marhák kukoriczadarával keverve nem akarják enni. Ennek két oka lehet. Először az, hogy sokáig hevert a répalevél és fej a földön, mielőtt bevermelték, másodsor nem volt jól letiporva. Magyarországon a répafejket és leveleket zsombolyázni szokták a termelők. A mint csak lehet, a tisztítás után, a tábla szélére rakványokba hordják és tisztán, minden keverés nélkül, 2 méter magas négy-szegletes kazalba hordják, s ekkor azonnal jó vastagon meghordják földdel (50—60 cm.) és a szélét a kazalnak szénavágó késsel levágják. Néha ezt sem teszik. De be is szokták veremléni, a mikor is jól begyurják és jól meglécczelik. Ha nem készt el a munka, akkor rendszerint sikerül is. Ha nem tiporják le jól, és nem terhelik meg eléggé földdel, akkor tulajdonoson fölmelegszik és mint kérdező mondja: elég. *P.*

Felelet. *Kocsikenőcs házi készítése* című kérdésre.

A szekérkenőcsöt lehet házilag készíteni a következőképen: Veszünk 25—30 rész

közönséges mosószappant, 20—25 rész repceolajat és 5—6 rész hamuzsirt, sulymennyiségben. Ezeket összekeverve, főzni kell katalanban, s kész a legjobb kocsikenőcs. Természetesen erre a célra a legalja szappan és elromlott olajokat célszerű lehető olcsó árban venni, akkor a kenőcs olcsóba fog jönni. *P.*

KÖNYVISMERTETÉS.

Néhány őszinte szó a szeszcontingens kérdéséről. Irta Darányi István, a szepesmegyei szesztermelők szeszfinomító részvénytársaságának igazgatója. Ebben a füzetben Darányi István főleg a mellett tör lándzsát, hogy a meglévő 835.000 hektoliter szeszcontingensből, melyből 558.113 hektoliter 615 mezőgazdasági szeszfőzdéé és 276.887 hektoliter az ipari szeszgyáraké, ne vonassék le hektoliterenkint 70 korona kártalanításért 7500 hektoliter az új gazdasági szeszfőzdék számára, hanem 10 esztendőre 59.703 hektoliter, a mikor is 217.184 hektoliter marad az ipari szeszgyáraknak. De egyáltalán veszélyesnek nyilvánítja az ipari összes contingens megváltását és az alföldi gazdaságok közti elosztását, mert az ipari szeszfőzdék a szeszértékesítésnek az az abroncsa, a mely a mezőgazdasági szeszgyárakat összetartja. Ez a lényege fejtegetéseinek. Ezzel szemben mi, a kik a mezőgazdaság előmenetelét hordjuk szívünkön, határozottan az egész contingensnek átadását a mezőgazdasági szeszgyárak számára követeljük. De mi sem az Alföld fekete földjére, a mely nincs rászorulva a szeszgyárakra, hanem az Alföld szintelen homokjaira és a Felföld ama tájaira, a melyek eddig nem juthattak contingenshez. Nem abszurdum az, hogy Máramarosmegyében, Marostordamegyében, Hontmegyében, Gömörben, Tordaaranyosmegyében csak 1—1 gazdasági szeszgyár van. Miért kellett ezeket a megyéket úgy háttérbe szorítani? De ott van Heves-, Borsod-, Vas-, Krassószörény-megye 2, illetve 3 szeszgyárral. A felvidéki megyékre még elfér 300 szeszgyár, a nélkül, hogy azt mondanunk lehetne, hogy sok. Még így is sok jogos igény marad kielégítetlenül. Ha nem lesz ipari szeszgyár, hanem csak mezőgazdasági, akkor a szeszértékesítéshez nem oly nagy súlylyal esik bele az ipari szeszgyárak nélkülözhetetlenek hitt áruközvetítése. Ez nagyon kicsinyes motívum. Mi tehát ragaszkodunk ahhoz, hogy Wekerle pénzügyminiszter az ipari szeszgyárakat megváltsa és a gazdáknak átadja. A tervezett szeszadóemelést ugyanis a munkaadó gazdákat fogja sújtani első sorban, mert a pálinka és munkabérek egymástól el nem választhatók. Legyen meg legalább az a vigasztalásunk, hogy a mezőgazdasági szeszgyárak produktumát fogyasztjuk. Szepesmegye hallgasson az ő 65 szeszgyárával. Neki van elég. Jusson már más megyéknek is, a melyek épúgy küzködnek a mostoha talajviszonyokkal.

HIREK.

† Balogh Vilmos.

A földmivvelésügyi miniszteriumnak gyásza van: géresi Balogh Vilmos államtitkár ötvenhét éves korában meghalt. Az elhunyt államtitkár a maga diszes állásának nemcsak méltóságát, de kötelességeit is nagy odaadással, gazdag tudásának teljes megfeszítésével vé-

gezte. Egész ember volt és a maga helyén. A reá bizott hivatalos ügyek között rajongó szeretettel igazította az ország legexponáltabb helyén, az erdélyi határszélen küzködő véreink, a székelység sorát; vezetője volt a hegyvidéki és székelyföldi népsegítő akciónak. Pályáját a miniszteriumban kezdte, s szakértelmével, szorgalmával, buzgóságával emelkedett. Államtitkárrá a múlt év február hónapjában nevezte ki a király. Balogh Vilmos még egy héttel ezelőtt friss egészségben végezte hivatalos ügyeit. Az életerős ember azonban influenzát kapott s ez a betegség oltotta ki oly korán életét. Szombaton még résztvett a miniszteriumban megtartott ülésen. Akkor még csak meghülésről panaszkodott. Az influenza azonban kevéssel utóbb már teljesen kitört rajta. Az influenzából tüdőgyulladás lett, s a beteg állapota válságosra fordult. A család tagjai s az orvosok az egész éjeket mellette töltötték, de hiába volt már minden, a beteg államtitkár jan. 25-én reggel kilencz óraker kiszvedett. Az államtitkár halálának híre gyorsan elterjedt a városban, s mindenütt igaz részvétet keltett, különösen a földmivvelési miniszteriumban, a hol a tisztviselői kar a jó kartársat és a nemes gondolkodású, igazság-szerető főnököt gyászolja az elhunyt államtitkárban. A miniszterium a következő gyászjelentést adta ki:

A magyar királyi földmivvelésügyi miniszterium mélyen megilletődve jelenti, hogy méltóságos géresi Balogh Vilmos ur, a Lipótrend lovagja, a polgári emlékérem tulajdonosa, a szerb Takova-rend középkeresztese, a II. osztályu perzsa nap- és oroszán-rend tulajdonosa stb., magyar királyi földmivvelésügyi államtitkár, e hónap 25-én, érdemekben gazdag és fáradhatatlan tevékeny életének 57-ik évében, Budapesten elhunyt. A boldogult hült tetemei január 27-én délután fél négy óraker fognak a Kerepesi-ut melletti temető halottas házából, a református egyház szertartása szerint, e temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Budapest, 1908. január 25-én. Az idvezült nemes emlékét kegyelettel megőrizzük!

A földmivvelésügyi miniszter a gyászoló özvegyhez kondoleáló levelet intézett, a melyben a többi közt ezt írja:

A megboldogultban, a ki három évtizedet meghaladó állami szolgálata alatt a magyar tisztviselői karnak mindenkor disze és példányképe volt, egyik legkellemesebb munkatársamat vesztettem el, a ki évek hosszú során át mindenkor teljes odaadással, önzetlen jellemének, s kiváló képességének egész erejével támogatta törekvéseinket. Nemes emlékét hű kegyelettel fogom megőrizni a vezetésem alatt álló egész miniszteriummal együtt.

Az elhunyt államtitkár holttestét átvitték a Papnövelde-utca 2. számú házából a kerepesi-uti temető halottas házába, s ott diszes ravatalra helyezték. A temetés január 27-én, hétfőn délután négy óraker volt a társadalom legelőkelőbbjeinek részvételével.

Géresi Balogh Vilmos az alsófehérmegyei Czelnán született 1855-ben. Középkisiskolai tanulmányait Nagyenyeden, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte és 1874. augusztus 11-én lépett be a volt földmivvelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium fogalmazói karába. Először iparügyekkel foglalkozott. Szorgalmát és tehetségét már akkor azzal honorálták, hogy az 1885-iki országos kiállítás titkárává nevezték ki. A kiállítás munkáinak lebonyolítása után 1886-ban Széchenyi Pál a vizügyi osztály vezetésével bizta meg. Ugyanekkor megbízást kapott a mezőrendőri törvény átdolgozására. Egészen 1896-ig

Ganz és Társa, Hofherr és Schrantz felsőmagyarországi vezérképviselői.

Gőzekealkatrészek, ekevasak, acél- és fémalkatrészek, gőzesodrony-kötelek. Sack-rendszerű ekerészletek, ekevasak, kormányok, mindenféle gazdasági gépek. Kazánkovács munkák. Uj tűzszekrények. Malomberendezések. Diesel-, szivógáz-, benzín-motorok.

Szilágyi és Diskant gépgyára Miskolcz.

mint osztálytanácsos a vízügyekkel foglalkozott, miközben Szápáry Gyula gróf megbízásából a vízjogi törvény átdolgozására vonatkozó előadó-javaslatot is elkészítette. Darányi Ignác 1896-ban az elnöki osztály élére hívta meg és ebben a fontos bizalmi állásban maradt 1903. novemberéig. Már mint az elnöki osztály főnöke, intézte a hegyvidéki és székelyföldi akció ügyeit. Darányi távozását követően a miniszterium kilenczedik osztályának vezetését vette át. Kartársai körében őszinte becsülésnek és szeretetnek örvendett mindig és ezeket az érzéseket a személyi ügyek intézőjének kényes állásában még gyarapítani is sikerült. 1907 február 5-én kapta az államtitkári címet és jelleget, pár hónapra rá valóságos államtitkár lett.

Az időjárás Jásznagykunszolnok megyében. A majdnem 4 hétig tartott 6—13 Celz. között váltakozó hideg téli idő hirtelen, minden átmenet nélkül e hó 28-án egy egész éjjel tartott ködölő esővel egyszerre fagymentesre változott. Az eső azonban csak kevesebb mennyiségű volt, éppen csak annyi, hogy a négy hétig tartott száraz fagy által a talaj felületből elvont nedvességet némileg visszapótolja, a mi a hirtelen lágyulásnál a talaj alsóbb részének fagyossága miatt a felszínen sár, illetve víz képződhetett volna, a mi a 29-re bekövetkezett ismétli gyengébb fagy miatt vagy hitvány lehetett volna az anélkül is gyenge, sőt hitvány buzavetésekre. Most már, ha meglágyult az idő, fagy nélküli hó csapadéka volna szükség, mert a talaj téli nedvességhiányban van. Legkívánatosabb volna bőséges hó takaró, a mely az őszi vetést a hirtelen hidegtől megvédené. A circa négy hétig tartott száraz időben a gazdaságokból a trágya ugyszólván mindünnen kihordva, a jég pedig betakarítva lett, most azonban semmi külső munka nem élvezhető. Jásznagykunszolnok megye 1908. I. 30.

Bankkamatlábak leszállítása. A nemzetközi pénzpiacra egyre kedvezőbbek lesznek a viszonyok, sokkal hamarabb javulnak, mint azt még másfél hónap előtt remélni lehetett volna. Az év elején a javulás már olyan arányú volt, hogy az angol bank rövid három hét lefolyása alatt már harmadszor szállítja le a kamatlábat. Az angol bank igazgatótanácsa ülést tartott, a melyen a kamatlábat öt százalékról egy teljes százalékkal négy százalékra leszállította. A kamatlábnak egy teljes százalékkal való leszállítása váratlanul lepte meg a londoni pénzpiacot, mert dacára annak, hogy a magánkamatláb kedvező állásából biztosra vették a kamatláb mérséklését, a pénzpiacra a leszállítást csak egy félszázalékkal becsülték. A magánkamatláb Londonban az utolsó napokban már négy százalékon alul jutott jegyzésre és tegnap háromhavi váltókat már 3³/₄ százalékkal vettek. Az angol

bank igazgatótanácsa a bank kedvező kimutatásával, továbbá a magánkamatláb folytonos csökkenésével indokolja a kamatláb-leszállítást. A pénzpiac folytonos javulása és ezzel együtt a kamatláb csökkenése már napok óta kedvezően befolyásolja az angol konzolok és a többi külföldi járadékok árfolyamát, melyek az utóbbi időben jelentősen emelkedtek. Az angol és francia jegybankok határozatait, melyekkel leszállították a hivatalos rátát, nem maradt hatás nélkül Berlinben sem. A *német birodalmi bank* közléspontján választmányát, mint Berlinből jelentik, e hónap 25-ére összehívták, hogy intézkedjék a kamatláb leszállítása dolgában. Valószínű, hogy a német bank egy egész százalékkal fogja mérsékelni a rátát, mert ma már a magánkamatláb 4¹/₂ százalék, tehát 2 százalékkal olcsóbb a bankrátánál. Bankár-körökben is biztosnak tartották, hogy a német birodalmi bank 5¹/₂ százalékra szállítja le a kamatlábat. — A *román nemzeti bank*, mint Bukarestből jelentik, a váltókamatlábat 7 százalékról 6 százalékra, a lombard-kamatlábát 7¹/₂ százalékról 6¹/₂ százalékra szállította le.

Egyetemi hallgatók a kisgazdák között. A »Nemzetgazda« című újság a következő hírt közölte: Szomorú társadalmi viszonyokat a széthuzás jellemzi. Mindenféle osztályharcot, nemzetiségi viszálykodást, vallási türelmetlenséget látunk. Mi mást mutatnak az alább következők és mennyi megszívlelendő okulás van azokban! Dániában, hogy az ur és paraszt közötti ellentétet mentől inkább éleszlássák, a múlt nyár óta az egyetemi ifjak egy része a nyári szünidőt parasztagdánál tölti, arató s egyéb gazdasági munkát teljesítve. A kezdeményezőt, egy koppenhágai orvost, az a gondolat vezette, hogy egyrészt a szellemi munkával foglalkozó fiatalokra nézve csak előnyös lehet a szabadban végzett testi munka, másrészt pedig nagy hasznát veszi mind a két fél, ha egymást közelebből megismerik, megbecsülik, a mint hogy az életben annyiszor egymásra lesznek utalva. A kísérlet, melyet tavaly előtt tettek először s a múlt nyáron ismételték, fényesen sikerült. Egy közelebb megjelent füzet beszámol az első expedícióról. »52 egyetemi hallgató jelentkezett e nyári kirándulásra. Nagyrésze városi fiú, jómódu szülők gyermekei, kik ez uton meg akarják ismerni a vidéki életet, a föld népet. A tanárok kezdetül fogva helyeselték az eszmét, a gazdák pedig örömmel fogadták családjuk körébe az ifjakat. Az ügyet intéző bizottság a munka folyama alatt is folyton levelezett az expedíció tagjaival. Érdekesek az ifjak és gazdák értesítései. Az egyik fiatal ember azt írta, hogy: »nincs kifogása a munka ellen, csak gazdájának elviselhetetlen természetére ellen, a ki soha sincs megelégedve munkásaival s reggeltől estig napról-napra szidja őket.« A másik meg ezt írja: »Örülök, hogy itt lehettem. A jó friss levegőben teljesített munka erősítő hatását érzem és nagy kedvvel látok ismét egyetemi tanulmányaimhoz. Örülök, hogy megtanultam ismerni a földművelő foglalkozást, melyről eddig fogalmam sem volt. A nép között élve, megtanultam ismerni a népet s ezentúl még inkább fogok iránta érdeklődni.« A gazdák a kísérlet végeztével szintén közölték az intéző bizottsággal tapasztalataikat. Az egyik gazda azt írta a bizottságnak, hogy a kiránduló ifjakat oktassák ki arról, hogy a parasztok és cselédjeik ma műveltebbek, mint száz év előtt és az urfiak »szabadgondolkodó« eszméiket hagyják csak az egyetemen. Egy másik gazda szerint a hozzá küldött ifjú vig kedélyével áldása lett hajlékának és munkásainak. Ismét másik arra kérte a bizottságot, oktassák ki az ifjakat arról, hogy a munka komoly és ezért hagyják a tréfát és enyvelést a pihenés és étkezés idejére. Egy gazdának így szól jellemző jelentése: »A kísérlettel meg vagyok elégedve. A hozzám küldött diák derék ember, a ki el bírta végezni nemcsak a könnyebb munkát, hanem a nehezebbet, sőt a legnehezebbet is.«

Gazdasági előadások katonák részére. Braun-Augsburg kormányzósági tanácsos a *M. Allg. Zeitung*-ban a katonák gazdasági oktatását következőleg véleményezi: Egy lovasezred

ötven altisztje és legénysége az elmúlt év január—áprilisi időszakában hetenként kétszer kapott este 7—8-ig gazdasági oktatást, a melynek tárgyai a mindennapi gazdasági életből volt merítve. Leginkább növény-, talajisme, állattenyésztés és gazdasági üzemről folyt az értekezés, hogy a mezőgazdasággal foglalkozó családok fiaiban a mezőgazdaság iránti érzés el ne szunnyadjon. Az ezred tisztikarából azok, a kiknek szülői szintén gazdák, a gazdasági kurzuson szintén részt vettek. Eleintén csupa kíváncsiságból, később érdeklődésből. Az érdeklődés oly fokú volt, hogy a legénység és tisztek egyre sürűbben jelentkeztek, végül pedig az ezredparancsnok napiparancsban mondott köszönetet Maier Bode gazdasági tanácsosnak tapintatos és céltudatos eljárásáért.

Katonák gazdasági képzése. A földművelésiügyi kormány — az előbbi hírnök mintájára — újabban a katonák rendszeres gazdasági oktatását is fölvetette az illetékes és erre hivatott tényezők munkaprogramjába. A földművelési miniszter rendeletére ilyen gazdasági kiképzésben részesülnek a csikszeredai honvédszázalaj katonái, az ottani magyar királyi földmives-iskola személyzete részéről, hol három hónapig tartó gazdasági iskolát szerveztek. Időszaki gazdasági irányú előadásokat az iskola személyzete már az elmúlt évben is tartott, de az eredményes oktatás és siker biztosítása érdekében újabban tűzték ki célul azt, hogy a katonai gazdasági oktatás rendszeres kurzus keretén belül szerveztessék, a mi sikerrel is járt. *Hadffy Imre* ezredes, a brassói 24-ik honvédezred parancsnoka minden lehetőt elkövet, hogy a katonai szolgálat a gazdasági oktatással összeegyeztethető és összekapcsolható legyen. A kurzuson különös súlyt vetnek a gyakorlati irányú kiképzésre; erre szolgál a földmives-iskola jól felszerelt gazdasága és kertészete. Ehhez később az egyes fontosabb tavaszi s nyári munkálatok végzésekor szemléltető bemutatás járul majd. Az iskola anyaga fölöleli az általános és részletes növénytermelést, a helyi viszonyokhoz való alkalmazkodással, a kisgazdaságok berendezését, az állattenyésztés minden ágát, az egészséges és beteg állatok gondozását, az állategészségügyi törvényes intézkedéseket, a kertészet körében a zöldségtermelést és fatenyésztést és végül a gazdát érdeklő fontosabb törvények ismeretét, az új cselédtörvényt, a mezőrendőri törvényes intézkedéseket, a munkás- és cselédsegítő-pénztár ügyét. A kurzus végén vizsgálatot tartanak.

A Bars megyei Gazdasági Egyesület 1908. Jan. 19-én tartotta meg rendkívüli közgyűlését. A gyűlés főtárgya az elnökség megalakulása 3 évi cyclus lejártával volt. Dombay Vilmos elnök melegen üdvözölte a megjelent tagokat, köszöni alelnöktársai nevében is az elnökség iránt a multban tanúsított bizalmat és kéri a választásnak megejtését. Az eredményt a szavazatszedő bizottság elnöke következőkben hirdeti ki. Elnökké; Dombay Vilmos. Alelnökké: Kachelmann Károly, Kosztolányi István, Rudnyásky János, Ordódy Lajos, Vépy-Vogronits Ödön választották meg. Dombay Vilmos mint elnök és alelnöktársai nevében a választást megköszöni, az elnöki tisztet elfogadja, az elnökség programját a megelőző gyűlésen körvonalazván, azt óhajtja szerény anyagi viszonyaink közt és azokhoz képest megvalósítani, melyhez a tagok nagyobb ügybuzgalma lenne kívánatos.

A bereg megyei gazdasági egyesület igazgató választmánya Czeiner Nándor e. elnök vezetése alatt gyűlést tartott. Állást foglalt a választmány a kényszer dohány, jégbiztosítás életbeléptetése és állami kezelésbe vétele, valamint a dohánybeváltási árak emelése dol-

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a
budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek az év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és október hónapokban tartatnak meg. Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály — Gyapjuárverések

Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

A Bőr- és Lithion-tartalmú, természetes és vasmentes

Salvator-forrás

künnön sikerrel használtatik vesebajknál, a húgyhólyag bántalmánál és közhvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Szinyo-Lipóci Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfstr. 8.

gában az egyesülethez intézett átiratok mellett. Tudomásul vette, hogy ifj. Fedák István titkár Tiszaadonyban és Tiszaszalkán gazdakörököt alakított. Ezekkel a megye területén a gazdakörök száma 12. A választmány jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a titkár fáradozásáért. Az egyesület kebelébe több új tagot vett föl, megállapította a f. évi gyümölcsfa és szőlőoltvány árakat. Elhatározta továbbá, hogy Tarpán, Mezőkaszonyban és Munkácson tenyészállat jutalmazásokat rendez, valamint lépéseket tesz a badallói, csarodai, bótrágyi és beregsomi gazdakörök által rendezendő tenyészállati jutalmazások állami támogatása iránt.

A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület 50 éves fennállásának évfordulóját mezőgazdasági termény-, állat-, gép- és ipari kiállítás rendezésével fogja megünnepelni 1908. évi szeptember 6., 7. és 8-ik napján Gyöngyösön. A kiállításon állami érmet, egyesületi érmet és pénzjutalmat kapnak a kiválóbb tárgyak, illetve állatok, vagy termények tulajdonosai.

A temes-rékási gazdakörben f. hó 25-én a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület felhívására Dr. Nagy Orbán és Dr. Bajtay Mihály jószágigazgatósági fogalmazók az összes gazdaköri tagok élénk érdeklődése mellett érdekes előadást tartottak. Bajtay Mihály dr. a helyes irányu gazdálkodásról szólva feltárta a birtokvásárlásnál, bérleténél elkövetett hibákat, a berendezés aránytalanságának hátrányait s szót végül a szövetkezetben rejlő óriási hatalomról, melynek alapján az értékesítés megoldható.

Nagy Orbán dr. az örökösödési törvény azon pontjaira hívta fel a hallgatók figyelmét, melynek nem tudása már sok kellemetlenséget okozott a kisgazdáknak, ugyancsak ismertette a kereskedelmi törvény azon pontjait, melyet ha a kisgazda nem tud, gyakran drágán megfizet, szót végül a szociáldemokrácia romboló hatásairól és egyszerű szavakkal magyarázta meg ennek téves alapjait.

Németország és a cukoregyezmény. Berlinből táviratozzák: A birodalmi gyűlés mai ülésének az 1902-iki március 5-iki brüsszeli cukoregyezményhez 1907. augusztus 28-án Brüsszelben elhatározott pótegyezmény, a cukoregyezménynek 1907. december 10-én Oroszország részéről való elfogadásáról szóló jegyzőkönyv, valamint a Német- és Oroszország között a kölcsönös cukorforgalomra vonatkozólag 1908. január 20-án kötött egyezmény első olvasása. Ezzel összekapcsolják *Schwerin-Löwitz* gróf konzervatív képviselő tegnap benyújtott indítványát, hogy a cukoradó száz kilogramm netto súly után tíz márka legyen, a birodalmi kancellár pedig hatalmaztassék föl, hogy a mennyiben a cukoradó netto bevétele az 1909., 1910. és 1911. költségvetési években nem érné el az évi 140 milliót, ez esetben a mindenkori hiányzó összeg erejéig kölcsönt vehessen föl. A mennyiben pedig a netto bevétel a 140 milliót meghaladná, ez esetben a bevételi többlet első sorban e kölcsön fedezésére fordítottassék.

A német cukoradó leszállítása. A német birodalmi gyűlés tegnap tárgyalta a brüsszeli cukoregyezményt. A tárgyalás során *Stengel* báró államtitkár bejelentette, hogy a kormány nemsokára törvényjavaslatot fog benyújtani a cukoradónak 14 márkáról 10 márkára való leszállítása iránt. Erre a leszállításra azonban csak arra az esetre hajlandó, ha a kincstár a bevétel csökkenéséért megfelelő kárpótlást nyer.

A Hevesmegyei cukorrépatermelő gazdák, más vidéki szövetségek példájára, Hevesvármegyében megalakították szövetségüket: »*Hevesmegyei cukorrépatermelő gazdák Szövetsége*« czimmal és beléptek az országos Központba. — E tárgyban bővebb értesítés nyerhető a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál Gyöngyösön.

A cserebogarak irtása. Ez év tavaszán a cserebogár nagyobb mérvű rajzására kell elkészülnünk és ez évben különösen nagy érdek az, hogy a cserebogár hathatósan pusztítottassék, s a mezőgazdaság, de főleg a kerteszgazdák a cserebogár nagyobb mérvű kártételeitől mentessenek. A földmivelésügyi miniszter,

tekintettel erre, utasította a hatóságokat, a mezőrendőri törvényre vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtására és megkereste az összes gazdasági egyesületeket is, hogy az irtásnak hathatósabb foganatosítása iránt társadalmi téren szintén közreműködjenek. A renDELETEH egy részletesen kidolgozott irtási utasítás van csatolva, a mely röviden összefoglalja a legcélszerűbb teendőket.

A Festetich-féle uradalmak parcellázása. A Festetich-féle ollári és vasvári hitbizományi uradalmakat most már fölöstják. A parcellázásra vonatkozó tervek és térképek, valamint a becslés adatai az uradalmakkal határos községekben közszemlére vannak kitéve, a vasvári uradalomra vonatkozólag husz községben, az ollári uradalomra vonatkozólag tizennégy községben. A venni szándékozó kisgazdák Olláron és Vasváron az ott működő kirendeltségek irodájában minden kérdésre díjtalan felvilágosítást kapnak. A parcellázás tudvalevőleg a földmivelésügyi miniszter közrehatásával történik és a miniszter megbízottja jár el a parcellázás dolgában és ugyancsak a miniszter bocsátotta rendelkezésre a szükséges műszaki és számviteli erőket. A vásárlók, a mennyiben az egész vételért nem tudják kifizetni, törlesztéses kölcsönt vehetnek igénybe.

Tejgazdaság. Minden gazdálkodó arra a tapasztalatra jutott, hogy télen az istállótetés következtében, a tehének tejelő képessége és a tej minősége csökken.

Ennek következtében nem mulaszthatjuk el a gazdálkodó urak figyelmét felhívni a több mint 50 év óta sikerrel alkalmazott Kwizda-féle korueuburgi marha tápporra, melynek előállítója Kwizda Ferencz János cs. és kir. osztrák magyar és román királyi udvari szállító állatgyógyászati preparatumok számára, Korneuburgban Bécs mellett. — Ezen készítmény állandó adagolása mint póttakarmány a teheneknél nem csak a tej minőségét feljavitja, de a tejelő képességet is fokozza.

Dr. Caspary és Társa, az ismert gépgyár cég, mely a cement homokipar részére különleges gépeket gyárt Markranstádtben, Leipzig mellett, február hó közepén azon kitüntetésben részesül, hogy a szász királyi telepét meglátogatja.

K i m u t a t á s

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonarakarok gabona- és őrlemény forgalmáról és készleteiről.

1908. január 18-tól 1908. január 25-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
	mennyisége métermázsákban				
I. Készlet és forgalom.*					
Készlet 1908. jan. hó 18-án	971.909	210.069	228.404	200.023	151.078
Béta 1908. jan. 18-tól	16.005	2.369	9.180	5.570	17.793
Kita 1908. jan. 18-tól	52.633	6.438	24.728	14.610	24.993
Készlet 1908. január hó 25-én	940.281	208.000	212.916	190.983	143.878
II. Az 1908. január hó 25-én megállapított készletek részletezése.					
A) Nyilvános áruraktárak.					
Bács	55.798	4.228	872	23.468	33.292
Békéscsaba	35.657	440	1.896	584	4.343
Berethyóújfalú	5.861	3.064	6.397	187	—
Brassó	6.731	435	4.261	10.467	3.219
Budapest	345.203	93.079	14.420	36.903	6.739
Csáktornya	—	—	—	—	—
Czegled	34.194	3.579	2.404	1.272	139
Debreczen	15.737	33.044	6.873	4.585	785
Érmihályfalva	4.303	14.316	67	903	2.636
Fiume	11.451	31	16.828	11.751	47.137
Kaba	21.470	628	959	243	12
Karozag	16.744	—	444	54	—
Kassa	3.178	1.362	5.018	3.059	275
Kisújfalú	40.284	590	2.162	259	125
Kisvárd	8.800	12.500	180	735	—
Kolozsvár	12.859	349	6.757	4.688	476
Marosludas	11.687	1.468	1.903	4.323	508
Marosvásárhely	9.937	—	1.893	2.521	545
Mátészalka	7.633	3.905	6	458	1.454
Mezőtur	38.703	—	5.172	159	198
Miskolcz	10.327	265	22.795	2.233	434
Nagybecskerek	47.023	1.129	180	23.923	8.495
Nagykanizsa	19.394	4.015	27.975	1.829	2.029
Nagyszalonta	6.583	935	1.599	2.228	315
Nagyzeben	959	324	124	3.307	88
Nagy-Várad	5.255	480	909	474	390
Nyíregyháza	15.407	20.840	1.296	—	152
Nyitra	6.054	576	500	306	—
Pancsova	3.708	—	—	150	15.574
Pozsony	29.372	4.327	39.816	102	497
Szarvas	24.540	—	4.217	362	194
Szatmár-Németi	—	—	—	—	—
Szeged	6.772	134	3.585	460	492
Szoboszló	15.321	54	4.820	52	431
Szombathely	—	—	—	—	—
Temesvár	40.202	—	312	28.019	676
Verscez	12.853	—	616	1.362	3.550
Sziszek	3.572	—	—	4.601	6.431
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti gabonarakarok.					
	6.511	497	25.172	8.715	2.055

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Daczára ama biztatásoknak, hogy a vetőéval beálltával több vörös löhere fog felszínre kerülni, mégis úgy látszik, hogy a gazdák nem hajlandók szükségletük fedezésével tovább várni. A kereslet oly erős, hogy az államilag arankamentességre plombozott mag ára ismét 5—6 koronával emelkedett métermázsánként. Úgy látszik, hogy még feljebb fognak az árak szállni, ha a kereslet nem csillapszik, a mi pedig bajosan tehető fel, mint-hogy a magyar eredetű áruval ellátandó terület ezuttal olyan nagy, a milyen még nem volt soha. Luczerna. Kelendősége az utóbbi napokban igen élénk. Délamerikából napról-napra több a kereslet.

Néhány alantas minőségű nagyobb tétel a lefolyt napokban kivitelre került. Az irány igen élénk. Fűmagvakra vonatkozó cséplési tudósítások az összes termelő országokból oly kedvezőtlenek, hogy az árak további emelkedése nincs kizárva. Nyulzapukának kereslete van és jóval magasabb áron fizetik, valamint a réti komocsint is. Bükönyből úgy látszik volt akkora termés, hogy a belföldi szükséglet könnyen fedezhető. Muharmagot erősen ajánlottak, de ebbeli üzletre nem került a sor.

Jegyzések nyers áruért 100 kilónként Budapesten:

Vöröslöhe természetű	210—225 K.
arankamentes	190—205 »
Vöröslöhe kis arankás	170—180 »
Vöröslöhe nagy arankás	160—165 K
Luczernamag természetű	150—155 »
arankamentes	140—145 »
Luczernamag, világos szemű	145—160 »
arankás	36—40 »
Luczernamag, barnás szemű	32—34 »
Nyulzapuka	18—20 »
Biborhere	
Baltaczim	
Tavaszi büköny	

Szesz.

A szeszüzletben e héten élénkebb kínálat uralkodott és a szeszgyárak főleg azonnali szállításra valamivel olcsóbban zárulnak, ellenben későbbi zárlatokra változatlan az ár.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 165 K adózatlanul 66 K-ig azonnali, és 66-50 koronával későbbi szállításra. Vidékről valamivel olcsóbban ajánlottak finomított szeszt.

Élesztő szesz adózva 163 K. adózatlanul 63-50—64 koronáig ajánlottak.

Denaturált szesz hordóval együtt kötésre nagyban 55-50 K-ig kelt el.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz 58—59 K-ig volt ajánlva, és ez áron több tétel el is kelt.

Gondoskodjunk idejében téli takarmányról

Ásványi-féle

Agraria kukoriczaszártéptő-gép

nékülözhetlenné vált minden gazdaságban.

Kukoriczaszár mint takarmány.

Zombolyázás és veremlési eljárásról a készséggel szolgálunk felvilágosítással.

Levélczím: „AGRARIA“ Budapest, Váci-út 2.

Fontos figyelmeztetés! Az Ásványi-féle kukoriczaszártéptő össze nem tévesztendő az amerikai Shredderekkel, melyek inkább szecskázók, de nem tépik a tengertszárat és csak az Ásványi-féle szártéptő gép az egyedüli létező gép, mely a kukoriczaszárat nem szecskázza, hanem szénpuhaságúra tépi szét.

Bpesten a kontingens nyersszesz ára 62—63 K.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	165—165.50 K
Finomított szesz adózatlan	66—66.50
Élesztőszesz adózva	163—163.50
Élesztőszesz adózatlan	64—64.50
Nyersszesz adózva	163—163.50
Denaturált szesz	55.50—56

APRÓK.

A kukoriczatermelő országok rangsorozata. Legtöbb kukoriczát termelnek az észak-amerikai Egyesült Államok évi 6—800 millió hektolitert, utána jön Magyarország évi 52 millió hektoliterrel, aztán Olaszország 29—30 millió hektoliterrel, Románia 22—25 millió hektoliterrel, Franciaország 9—10 millió hektoliterrel. E szerint Magyarország ez idő szerint a második helyen áll, de mivel hogy a kukoriczatermelés folyton okszerűbben üzemlik, valószínű, hogy néhány év múlva sokkal nagyobb terméseredményekről fog beszámolni a statisztika. A rangsorozatba nincsenek felvéve a La Plata államok, tehát Argentina, a mely a népesség szaporodásával mindinkább kiterjeszti a kukoriczatermelést. A haladás oly gyors, hogy nem lesz meglepő, ha néhány év múlva Magyarország posztitóját a rangsorban vitássá teendi.

Tapasztalataink a Töpfer-féle vetőkapszulykerekekkel. A német birodalmi gazdasági egyesület 210 gazdától kapott információt a Töpfer által föltalált s a vetőgép sarkára alkalmazott szulykerekekről. Ezekből 155 nyilatkozat kedvezően nyilatkozott, 50 még nem mondott végérvényes nyilatkozatot, 5-en legáncsolták. A kedvező tapasztalatok arról

beszélnek, hogy a vetés úgy a répánál, mint a gabnáknál gyorsabban bujik ki és egyenletesebb. E részben a nézetek egyhangúak. A különbség a kerekesebb vetés javára 1 $\frac{1}{4}$ —4 nap. Es az oka annak, hogy ez a tenyészidő kezdetén az ekként lenyomott vetések sokkal szebben festenek. Az őszi vetések ezen kikelési előnyt a tavasszal is folytatták. A másik nagy előny az erősebb bokrosodás. A kifagyás illetőleg nagyon vitás a szulyzó korongok hatása. Némelyek azt állítják, hogy megátolja a kifagyást, mások, hogy nem volt semmi különbség, sőt hogy könnyebben fagytak ki. Több oldalról állítják, hogy a termések is nagyobbak a szulyzó korongok használata után. A vetőmag-megtakarítást szulyzó korongok használata mellett 10 kg.-ra becsülik. Ezzel szemben fölemlítik az ily szulyzó kerekkel felszerelt vetőgépek nehézkes kezelését s főleg a fordulatoknál a sok idővesztéséget. Még azt is ki kell emelnünk, hogy a laza homokföldön e szulyzókerék hatása sokkal szembetűnőbb, mint a kötött földeken, a melyekről származó jelentések nagyon változók, tehát kedvezők és kedvezőtlenek.

Európa egyik legnagyobb vizierőforrása. Franciaországban l'Avegron megyében, a hol 1500 méter magas hegységek vannak, sok a hegyi patak. Saint Viktorban, a Tom patakon most egy nagy vízművet állítanak föl, a mely 1000 lóerőt fog kifejteni. Egy másik erőművet Vallaylában állítanak föl 25000 lóerő kifejtéssel. Az esés magassága 250 méter, 10 köbméter víztömeggel másodpercenként. Ugyancsak a francia Alpokban van Vaills. Ez a vallaylei vizes villamóram fejlesztésére lesz kihasználva és a villamos motorikus erő tovább szállítva nagy távolságokra, hogy sokféle iparágban erőt szállítson. De a francziák

gondolnak arra is, hogy a Noteddenis gyár mintájára mesterséges salétromgyártására használják föl e vízi erőt.

Gazdasági cikkek árutorgalma.

A »Gazdasági Lapok« heti jelentése e hét üzleti forgalmáról.

Készáru-tözsde 1908. január hó 24-én.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapestén		100 kilogramm készpénz ára Budapestén	
	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:				
Tiszavidéki	75	23.20	79	23.95
"	76	23.40	80	23.75
"	77	23.60	81	24.10
"	78	23.80	82	24.50
Fehérmegyei	75	23.10	79	24.15
"	76	23.30	80	24.50
"	77	23.50	81	24.90
"	78	23.70	82	25.30
Pestvidéki	75	22.95	79	23.70
"	76	23.15	80	24.10
"	77	23.35	81	24.50
"	78	23.55	82	24.90
Bánsági	75	23.00	79	23.80
"	76	23.20	80	24.20
"	77	23.40	81	24.60
"	78	23.60	82	25.00
Bácskai	75	23.20	79	24.00
"	76	23.40	80	24.40
"	77	23.60	81	24.80
"	78	23.80	82	25.20
Rézs elsőrendű uj				20.20
középmínőségű (uj)				20.10
Árpa takarmányárú, elsőrendű				15.40
másodrendű				15.20
Köles elsőrendű (uj)				16.10
középmínőségű (uj)				15.70
Tengeri belföldi román v. bolgár				13.50
Ropczekáposzta				13.60

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ordódy Lajos.**

Superior Sorvetőgépek.

!!! Legjobb tolókerékrendszer!!!
!!! Tessék közelebbi leírást kérni!!!

Finom-, szántás-, csukló- és rét-boronák.

== Egy- és többvasú ekék. ==

Háromtagu és egytagu hengerek.

Triórók. Mútrágyaszórók.

UMRATH ÉS TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcseplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

A Sarajevo-i járás tisztsége

a tavaszi vetés számára **300 métermázsa early rose-burgonyát** megvenni szándékozik. Minták az ár megjegyzésével ellátva, „Bezirksamt Sarajevo” czim alatt beküldendők.

Bérletem lejártá folytán keresek 1000—2000 holdas bérletet

azonnali átvételre, termékeny vidéken, nem messze vasutállomáshoz. — Ajánlatok: „Régi bérlő” jelige alatt **Sikray hirdetési irodájába**, Budapest, Váci-körút 3. sz., kéretnek.

Világhírű szabadalom 18 államban

Stadel-Torkos földmértaliga kapható Stadel gépgyárában, Győrött

Vetőmag

elismerve a morva gazdatanács-tól, I. díjjal jutalmazva a birodalmi árpakiállításán Bécsben 1906. Bajnok-díj 1907., I. államdíj a znaimi kiállításán 1907. és pedig:

Hanchen árpa	13.— K
Hanna árpa	12.— „
Frank dicsősége árpa	11.— „
Wischnau tavaszi árpa	15.— „
Sárga bécsi placi burgonya	2.50 „
Tullni sárga kifiburgonya	3.50 „
Mindez 50 kgr.-ként ab Miszlitz.	

Takarmányrépa-magvak

Zöldfeju rajnai Lanker, valódi takarmány-czukorrépa, rendkívül bőtermő; vörös, hosszú, Mam-muth óriás; Címbal, narancssárga óriás; a legtartósabb és a termő-földhöz kevés igényt támasztó fajta;

70 fillérért kgm.-ként Miszlitz állomásról (5 kg. postacsomagok franko minden postaállomásra zacskóval együtt 5 koronáért.) A gróf Spiegel-féle vetőmag-termelő gazdaság Wischnau, Morvaország.

Yorkshire tenyészállatok

elsőrendű minőségben kaphatók **Dukai Takács Ferencz** gazdaságában, **Duka, u. p. János háza**, Vas megye.

Árpavetőmag-eladás.

A baranyaszentlőrinczi uradalomban eladandó fajtisza:

Hanna, Oregon, Richardson-Chevalier

tavaszi árpa vetőmag q-ként 20 korona árban — vevő zsákjaiban, vagy önköltségen felszámítandó zsákokban szállítva — ab Baranyaszentlőrinczi állomás. Megrendelések intézendők az **Uradalmi Számtartóshoz Baranyaszentlőrinczre.**

350—400 holdas

jó bérletet keresek Somogy-, Vas-, Zalamegyében. Rét, legelő, faszükséglet megjelölésével. Tisztes lakás, falu, vagy faluhoz közel. Ajánlatok „Gazdatiszt 582” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Nagy uradalom

okleveles v. főtisztje jutányos feltételek mellett elvállalja:

gazdasági üzemtervek reális jóvelmezőségi alapra fektetett kidolgozását, gazdaság felügyeletét és ellenőrzését, számvitel berendezését és azok rendszeres vezetését, mezőgazdasági gyár-üzemek berendezését, kezelését és hasznosítását, tehenészet berendezését, tejtermékek értékesítését, hizlalni való tarka és jármos ökrök, fejős tarka tehenek beszerzését, erdők kezelését és kihasználását. Birtok-becslési, bérlési és hitelügyekben eljár. Szíves megkeresések „Teljes garancia 1183.” alá a kiadóba kéretnek.

Felparcellázott

nemes birtok, épületekkel, katasztrális holdanként 70 forint lefizetéssel átvehető. Bővebbet Deák Ferencz megbízottnál Budapest, Hernád-utca 25. (Válaszbélyeg melléklendő.)

PIEDLER JÁNOS LENFONÓGYÁRA KOMÁROM.

Vesz nyers lenkórót szál nyéréshez, valamint kaszált és géppel csépeelt lenszalmát tetszés szerinti mennyiségben és elad eredeti (pernai) orosz lenmagot.

Szepességi

kárpáti fenyőborovicska,

valódi, legfinomabb, régi, gyógyerejű, különlegesség, egyike a legegészségesebb italoknak, kitűnő szer gyomorjaj ellen, hatásos étvágygerjesztő és gyomor-erősítő, a vesék működésére szerfelett kedvező hatása, postakorsója bérmentve, utánvét mellett 9 kor. 50 fillér.

Ganovszky Gusztáv

fenyőborovicska gőzfűzde-társaság Szepesszombat (Szepes m.)

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK

ÚJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE.

WOHANKA-FÉLE JAVÍTOTT

ECKENDORFI, MAM MUTH, OBERNDORFI

TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVÁLASZTÁS ALAPJÁN.

NAGY TÁPANYAG-TARTALOM és TÖMEGTERMELES

~ SZAVATOLÁS MELLETT ~

WOHANKA és TÁRSABUDAPEST,

V. VÁCI-KÖRÚT 76.

HELLER MÓR ÉPEST.

A német birodalmi gazdasági egyesület nagy ezüst érmével tüntették ki Grabe és Vahle bielefeldi céget az 1907. június 6-án megtartott düsseldorfi vándorkiállításon

szab. répavágó gépeiért

az itt felsorolt előnyei miatt:

Páratlan munkamennyiség. Minden nagy- és középbirto- kosra nézve nélkülözhetlen.

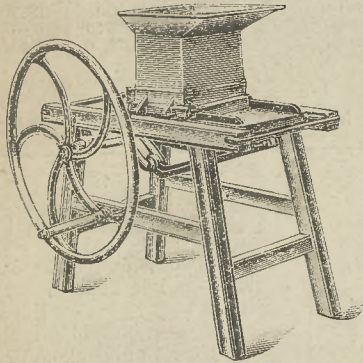
Óránkint végez:

80-100 mázsát ... kézi hajtással.
160-200 mázsát ... motorhajtással.

Sima metszés épszőgű szeletekben, tet- szés szerinti méretekben. Semmi nedv- vesztés. **Fényes bizonyítványok** kiváló gazdáktól és a Hallei és Münsteri kísérleti állomásokról. Sok kitértetés.

Árakat tudakozódásra közli.

Grabe & Vahle gazd. gépgyára Bielefeld, Westfalen.

Némai birtokom (Szolnok-Doboka megye) két vasut- állomástól 5-5 kilométer távolságra, eladó, esetleg f. évi február hó 1-től bérbeadó. A birtok 1050 kat. hold két tagban, az egyik 720 hold egy tagban, a másik 1 1/2 kilométer távolságra 330 hold egy tagban; prima, elsőrendű talaj, összes gazdasági épületek- és kastélyal ellátva, esetleg külön-külön is eladó vagy bérbeadó. Levélbeni megkeresések legkésőbb február hó 15-ig **Jacobi Dávid** földbirtokos, Szamosujvárra címzendők.

Meghívó

a Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcson rész- vénytársaság részvényeseinek 1908. évi február hó 8-án, szom- baton, délelőtt 11 órakor, a takarékpénztár 1. emeleti üléstermében (VI., Andrásy-ut 5. sz.) tartandó

XV-ik rendes évi közgyűlésére.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A zárszámadások előterjesztése és a felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása és a felmentvény iránti intézkedés.
4. A nyereség hovaforrása iránti határozathozatal.
5. Az igazgatóság indítványa az alapszabályok 33. §-ának módosítása tárgyában.
6. Az igazgatóság indítványa az intézeti alkalmazottak nyugdíjintézmé- nyének életbeléptetése iránt.
7. A felügyelő-bizottság tagjainak választása és a bizottság tisztelet- díjának megállapítása.
8. A választmány kiegészítése.

Budapesten, 1908. évi január hó 23-án.

Az igazgatóság.

Azon t. ez. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, miszerint nevükre írott részvényeiket az alapszabályok 20. §-a értelmében legkésőbb három nappal a közgyűlés előtt, tehát bezárólag 1908. február 5-ig Budapestén a társaság főpénztárá- nál (VI., Andrásy-ut 5. sz., fő díszint) letenni szíveskedjenek, hol a letett részvényekről elis- mervényt nyerne, mely igazolási jegyül szolgál a közgyűlésen való részvételre.

A közgyűlésen az alapszabályok 16. §-a szerint minden részvényest általa letett öt darab részvény után egy szavazat illet meg, azonban 80 szavazatnál többet sem saját, sem megbízo- jának nevében, sem mindkét minőségben együtt, senki sem gyakorolhat.

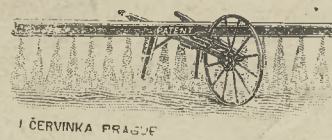
A mérleg és a felügyelő-bizottság reá vonatkozó jelentése az alapszabályok értelmében a társulat irodahelyiségében közzétehető ki van tette s kívánatra minden részvényesnek ki- szolgáltatnak.

JOHANN ČERVINKA, PRAG II.

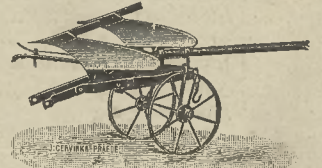
HAVLIČEKPLATZ No. 26.

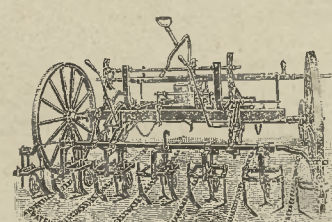
J. ČERVINKA, PRAGUE-II 871

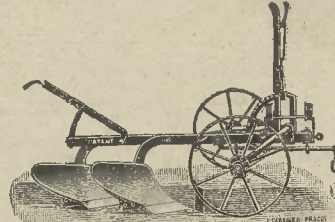
J. ČERVINKA PRAGUE

J. ČERVINKA PRAGUE

J. ČERVINKA PRAGUE-II 871

J. ČERVINKA PRAGUE

offeriert als Spezialität die weltberühmten automatischen Schnecken- Trieure, neuartige, leichte Klee- u. Grassämaschinen mit unver- wüthlichem Stahlsäwerk, die weltberühmte automatische Rüben- hacke „Patent Deyl“ geeignet für Rübe, Mais, Kartoffeln, Getreide, als auch zum Querschneiden der Rübenreihen und 2-scharige Stahl-Pflüge, kippbar, mit Deichsel.

Mindennemü

OLAJPOGÁCSÁK

valamint répaszelet, erőtakarmányok
a legolcsóbb napi áron a

Mezőgazdasági Áruhitelbank R.-T. Budapest, V., Báthory-u. 5.
szerezhető be.

1900. évi párisi vilákiállításon „GRAND PRIX“.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére,

50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej- javítására s a tejelés fokozására.

Egy doboz ára K 1.40, fél doboz 70 fillér.

Kwizda-féle

korneuburgi marhatáppor

csakis ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám.
VI., Andrásy-ut 26. szám.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . 1.970.340.— kor.
Tartalékok . . . . . 764.760.16 "

Összesen: 2.735.104.16 kor

1901. évi fölösleg 90.349.— kor. 1904. évi fölösleg 72.438.23 kor
1902. " " 59.782.26 " 1905. " " 61.730.60 "
1903. " " 109.331.73 " 1906. " " 39.243.65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszin- tén az ember életére, különféle módozatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban része- sülnék és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartá- lékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen bizto- sítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a kép- viselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság.

MEGJELENT!

KODOLÁNYI-féle 1908. évi

MEGJELENT!

48-ik ÉVFOLYAM

GAZDASÁGI ZSEBNAPTÁR

a szokott csinos kiállításban, de az eddiginél sokkal bővebb és változatosabb tartalommal.

Ára helyben 2 Korona 80 fillér. —
Ajánlott postai szétküldéssel K 3.25.
Utánvétellel küldve K 3.45. —
Megrendelhető a „GAZDASÁGI
LAPOK“ Kiadóhivatalában, Buda-
pest, IV. Ker., Muzeum-Körút 7. sz.

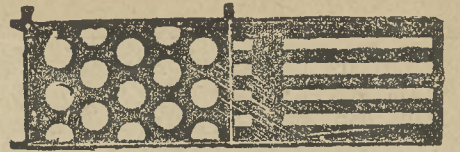

Stahel és Lenner

Zrieur- és lemez-
lyukasztó-gyár
BUDAPEST.

Ajánljuk trieurjeinket
és osztályozó gépeinket gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására.

Törökrosták és minden fajta lemezrosta gőzcséplő gépek számára. x x x

Védekezés a sertésvész ellen.

A sertésvész ellen olyan óvszert találtam fel, a mely a sertésvésznek teljesen ellenáll.

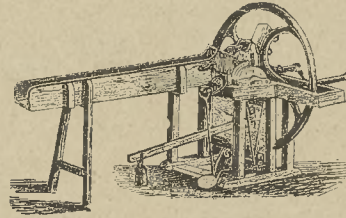
Ezen óvszernek állandó használata mellett tenyésztő vagy hizlaló azon kellemes helyzetbe jut, hogy sertésállományában a vész fel nem léphet. A saját gazdaságomban több éven át történt, nemkülönben pedig más nagy uradalmakban gyakorolt kísérletezés útján minden kétséget kizárólag bebizonyult, hogy óvszerem a sertésállományt nemcsak immunissá teszi, hanem a már fellépett vész továbbterjedését rövid időn belül megszünteti, a már beteg sertések nagy részét pedig kigyógyítja.

Az óvszer alkalmazása pedig oly egyszerű, hogy 1/4 óra alatt 1000 drb sertést lehet ellátni vele.

Egy darab sertés részére egy évi szükséglet 2 korona 40 fillérbe kerül.

Érdeklődők sertésállományuk megjelölésével forduljanak hozzám

OLGYAI MOLNÁR PÁL
Budapest, IV., Bástya-utca 22. sz.

Takarmányszűk időben

mint a minő a jelenlegi is, nagy fontossággal bírnak a jó takarmánykészítőgépek, melyekből a legjobb minőségű **szecska- és repavágógépeket**, kitünő rendszerű **amerikai kukoriczszártépőgépeket**, valamint burgonya és egyebek főzésére kiválóan alkalmas és gazdaságos **„REFORM“ gyorsfűllesztőket**, golyós és hengeres csapágyakkal ellátott **fedett biztonsági járgányokat** mérsékelt áron ajánl

PROPPER SAMU mezőgazdasági gépüzlete
Budapest, Váci-körút 52.,

hol is, mint egyedüli elárusítóhelyen a valódi **„SACK“** ekék és egyéb valódi **„SACK“** talajmivelési eszközök, nemkülönben valódi **„WESTFALIA“** műtrágyaszóró-gépek, **„DEERING“**-féle amerikai fűkaszalógépek, marokrakó- és kévekötő-aratógépek, szalmakötélfonógépek stb. ugyancsak mérsékelt áron kaphatók.

Kimerítő ábrás árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Fajburgonyát 100 legjobb fajban;
erdei és sövény-csemetéket; diszfenyőket, sorfákat; gyümölcsfákat és vadonczokat; erdészeti, gazdasági, gyümölcs- és fűmagvakat

legjobb minőségben szállít

FARAGÓ BÉLA

cs. és kir. udvari szállító

Zalaegerszegen.

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Rozsszalmát

gazdaságokból folyóelenkint is bármennyit megvesznek a helyszínen átvéve. Ajánlót díjazok. Braun Ede, Budapest, Ferenczkörút 8. sz.

Gyümölcsészeti Lexikon.

1500 czim alatt 400 képpel, gyakorlati alapon foglalkozik a gyümölcsészettel. Évenkint 4 füzet jelenik meg. Megrendelhető füzetenként vagy egész évi 4.— K előfizetéssel a szerzőnél, **Eötvös Lajos, Tarczal** (Zemplén m)

Lovak kelessége

(Chronikus köhögése és nehéz lélegzése) biztos eredménnyel gyógyítható. Számtalan elismerés bizonyítja Felvilágosítást díjmentesen küld Ripp Arvin, Drežda-A.786.

Használt,

jó karban levő, esetleg hibás, de javítható 3—5 lóerejű

lokomobilt

vesz gr. Zichy János gazdasága Zichyujfalú.

Magyar tenyészbika-eladás.

Gróf Draskovich Iván ur többszörösen kitüntetett, a múlt évi pécsi országos kiállításon is első bikadíjat nyert magyar törzsgulya tenyészteleből 1 drb 3 1/2 éves, 6 drb 3 éves, 15 drb 2 éves tenyészbika eladó. Az eladást Mátyus Samu uradalmi kasznár eszközlő Ba ranya-Sellyén, posta, távirat, vasút helyben.

Szalma 10.000 métermázsa buza- és rozs-, 2000 mm. árpa- és zabszalma eladó. A téli szalma 300, a nyári 500 korona 100 métermázsként (egy waggon) waggonba rakva, vevő ponyváival lekötvé, préselt állapotban. Oly reflektánsok, kik saját gőzprésükkel préselhetnek, a téli szalmát 250 koronáért kaphatják waggononkint.

Nád 1000 kévénekint 240 korona, waggonba rakva, vevő ponyváival lekötvé. Egy waggonba annak nagysága szerint 1000—1300 kévé rakható be.

Az árak ab vasutállomás Székelyhid értendők az árnak előleges beküldése mellett.

Gróf Stubenberg József

székelyhidi uradalmának számtartói hivatala.

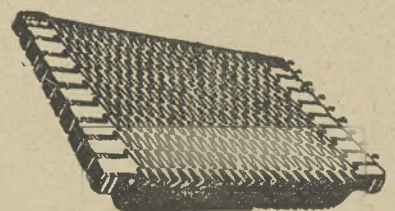
Gőzekék, uti mozdonyok, cséplőgépek hajtásához.

Felvilágosítás- és szakszerű utasítással szolgálunk. Szives megkeresések: **Zentral-Direction der Österreichischen Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft Teschen, (Osztrák Szilázia)** vagy:

Az Osztrák Bánya- és Kohászati Társaság Magyarországi Képviseletéhez Budapesten, IX. kerület, Üllői-út 25. szám (Köztelek) földszint 3. szám kéretnek.

„UNIKUM“ magas tűzálló képességű takarékröstélyok!

Tartós!!
Nem salakosodik!
Nem görbül!!

Nagy szénmegtakarítás!!

Azonkívül jutányosan szállítunk bármely más rendszerű rostélyokat is. A Van-Baerle féle S. S. jegyű kazánköszöda nem titkos szer
BÁRDOS és BRACHFELD
műszaki nagykereskedés és hat. eng. villamossági vállalat
BUDAPEST, VI. KER., GYÁR-UTCZA 23. SZÁM

Eredeti Hanna vetőárpat

ajánl Fr. Vodicka földbirtokos, Smrzitz i. d. Hanna, Mähren.

Egy nagybirtokos se építsen addig, a míg az
ALFA-lerakók és ALFA-pajták
iránt magát nem tájékozta.

A német birodalmi gazdasági egyesület nagy ezüsterme. Elsőrendű bizonyítványok.

Árjegyzékek és költségelőrányszatok ingyen. Úgyes képviselők keresetnek.

Az Alfa lerakó-készülék egész szekérrakományokat, szálas takarmány és szalmás gabonát egy fogással vesz föl és raktároz be és gyors és biztos betakarítást tesz lehetővé. Nagy megtakarítások. Különösen előnyös a tehénistállók fölött lévő padlásoknál.

Az Alfa-pajták kitűnő pajták a lerakókkal kapcsolatosan. A legököltebb térkihasználás, legkisebb befödött terület. Ha a pajta nagy kőtartalmu, akkor a lerakó-szerkezettel együtt olcsóbb, mint a közönséges pajták.

Alfa-Werk München-Gauting G. m. b. H., München 27.

MEGLEPŐ SIKERT ér el Ön a

burgonyatermelésnél stb.

a mi eredeti

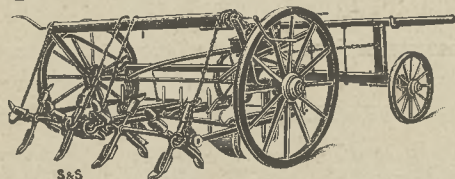
Osterland-féle burgonyafészek-csináló-gépeinkkel.

Bur-gonya

arató gépek
válogató gépek
mosó gépek
hámozó gépek
gőzölő gépek

"Simplex" Főárjegyzék kívánatra ingyen.

Legjobb ajánlatok.

Továbbá ajánljuk régi különlegességeinket:

trágyaörlő malmok és trágyaszórá gépek kiválóan pontos munkateljesítéssel, még a legkisebb adagok elszóráásánál is.

Schmidt & Spiegel gépgyár Halle a. S.

Alapítva 1886. — Képviselőt keresünk.

Sárga Orpingtonok

fajtisza, remek példányok 10.—koronától kezdve kaphatók Balogh Péter telepén Szentendrén.

Zab-vetőmag.

Duppai, egészséges, fehér, súlyos, koránérő, kevés igényű, 150 mm. eladó. Vevő zsákjába, Zala-Egerszeg vagy Zala-Lövői vasútállomásra szállítva, 21 korona árban. Tíz mm.-nál kevesebb nem szállítatik. Megrendelhető február végéig. Zél-pusztá, Alsó-Bagod, Zalamegye.

Kócza János

bérlőnél.

VALÓ.

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugyszintén összes női övszerek) F. Berguerand fils leghírnevesebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

POLGÁR SÁNDOR-ná BUDAPEST.

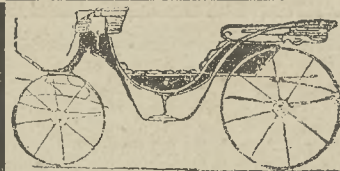
VII., Erzsébet körút 50. szám
Részletes képes árjegyzék ingyen

Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kivágatott a „Gazdasági Lapok”-ból

Fasor-ültetéshez

alkalmas jó gyökeres és többször iskolázott cca 8—10 centi kerület vastagságú akácfa eladó darabonként 15 fillérért a zselizi állomáshoz szállítva. Csomagolás önköltségen számítatik. Szíves megrendeléseket kér a

„Sárói Uradalom” Nagy-Sáró, Bars megye.

Kocsigyártás.

Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló

Köcsi Árucsernok Szövetkezet

BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-ut 72. szám.
Magyarország legnagyobb kocsi-raktára.

Tenyészmének

Eredeti ardeni, percheron, oldenburgi és schieri hágómének a legjobb fajban állandóan kaphatók:

R. & S. MENZELES Wien, II., Franzensbrückenstrasse II.

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmában, posta Kócza

kaphatók:

Magyar bikák, igavonó ökrök, magyar üszök, polandkina kanok, olaszemdeni gunarak, pekingi gácsérok, bronz pulykakakasok, lámpanélküli keltetőgépek. Fenti baromfifajok tojásai. Pernaui lenmag. Székely, putyi, prairie tengeri, óvári, **oberndorfi** takar-**répamag.** Amerikai dió. Köris-, szil-, mány sorfák, disz-sorfák.

ROESSEMANN & KÜHNEMANN

KOPPEL ARTHUR-féle vasutak.

Prága, Bécs.

BUDAPEST,
VI., Váci-ut 113—115.

Zágráb, Berlin.

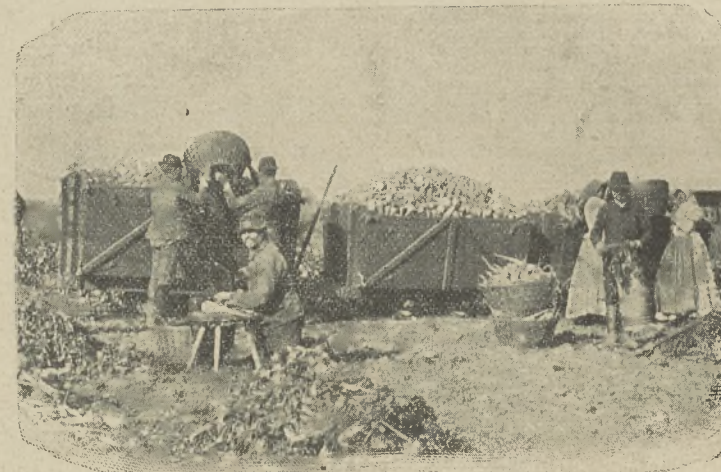
Gazdasági-, ipar- és erdei vasutak

nyomjelzése, tervezése és építése.

SINEK, hordozható vágányok, **MOZDONYOK**
fordító korongok, kocsik,

BÉRBE is adatnak.

Répa vasutak

Használt anyagok állandó raktára.

Kizárólag fajtiszta őszi szedésű, tehát fagymentes, továbbá jégverés-mentes anyagot ajánlok vételre!!!
 Készlet gyökeres csak 120.000. Árjegyzék bárkinek kívánatra küldetik bérmentve! **Sima készlet 3 millió.**
Kivonat MICHL ISTVÁN tata-tóvárosi immunis mintaszőlőtelepe árjegyzékéből:

A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima	
	száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre
	frt	frt	frt	frt		frt	frt	frt	frt		frt	frt	frt	frt
BORFAJ:					CSEMÉGEFAJ:									
Budai zöld			-.60	4.50	Merlott			-.60	4.-	Muscat Hamburg			2.-	15.-
Burgundi			-.80	5.-	Nagy Burgundi 2 éves	2.20	20.-	-.70	4.50	" Madersfield c.			1.80	12.-
Erdei (fehér bakar)			-.80	5.-	Oportó			-.70	5.-	Augustana			2.50	
Erdei leányka			1.50	12.-	Othelló			-.70	4.50	Calábriai			2.-	15.-
Ezerjő	3.-	25.-	-.50	4.50	Vegyes borfaj 2 éves	2.-	18.-	-.60	3.50	Csaba gyöngye 10 db si. 2.50 frt			20.-	100.-
Fehér Bogdányi dinka			80.-	6.50						Damaskusi			2.-	15.-
Furmint			-.60	4.50	Chass. blanc. croquant fehér			-.80	5.-	Ezredéves emlék			3.-	20.-
Hárslevelű val. Hegyaljai			-.80	5.-	" corneille blanc			1.20	8.-	Ferdinand Lesseps			2.-	15.-
Járdovány			-.80	6.50	" Fontainebleau			1.20	8.-	Genau i óriás			1.50	10.-
Juhfarkok			-.70	4.50	" musc. Gama Drome			1.50	10.-	Kecskececs			1.50	8.-
Mézés	2.-	18.-	-.50	4.-	" musc. d'St. Fiacre			1.80	12.-	Kossuth Lajos			3.-	20.-
Mirkovácsi			1.20	10.-	" de Nantes			1.80	12.-	Madelaine angevine			1.-	6.50
Mustos Kadarka			-.60	4.50	" Napoleon			2.-	12.-	" royal			1.20	8.-
Olasz rizling			-.50	3.50	" Vibert			1.50	10.-	Malaga			2.50	20.-
Rajnai Rizling			-.70	5.-	" Fontain rouse v. piros			1.80	12.-	Melinet (homok király)			2.-	15.-
Rakk			-.60	5.-	" rouge s.			1.20	8.-	Passatutti			1.20	8.-
Sárfehér			-.60	5.-	" Imperial rouge			1.50	10.-	Precoce de Malingre			1.-	6.50
Sauvignon			-.70	5.-	" Negropont.			1.50	10.-	Szemendriai			1.80	10.-
Semillon			-.70	5.-	" Ronsard vil.			1.80	12.-	Bronners szőlő vil. piros			1.80	10.-
Szerémi zöld 1 éves	2.-	18.-	-.60	5.-	" tokay angevine v.			1.80	12.-	Kecskececs söt.			1.60	12.-
Szlankamenka			-.80	5.-	" rouge croquant s.			-.80	6.-	Malaga rosea vil.			2.50	20.-
Zöld Sylváni 1 éves	2.-	18.-	-.80	5.-	Muscat Alexander			-.80	5.50	Malakoff Ossum söt.			3.-	20.-
Bogdányi dinka			1.60	12.-	" Caminada			2.50	20.-	Rosa minna di Vaeca			1.80	12.-
Kövidinka			-.60	4.50	" candia			2.50	20.-	Dodrelábi			1.20	8.-
Szlankamenka			1.60	10.-	" croquant			1.80	12.-	Izabella			1.20	8.-
Tramini			1.50	12.-	" dr. Rob. Hogg			2.20	15.-	Malaga kék			2.-	15.-
Veltelini			-.60	5.-	" Escholata sup.			4.-		Ökörszem			1.20	8.-
Vörös dinka			-.50	4.50	" Lahnes Perfect.			5.-		Olivette nouve			1.80	12.-
Alicante bouchet			-.70	5.-	" Lunel			1.-	6.-	Trollingi			1.50	10.-
Aramon	2.20	20.-	1.-	8.-	" Ottonel			1.80	12.-	Vegy. csemege exquisit fajok	5.-	35.-	2.-	15.-
Carbenet			-.60	4.-	" Pansée			2.50	20.-	" kiváló jó	4.-	25.-	1.50	10.-
Kadarka nemes 2 éves			-.60	4.-	" di Corail vil. piros			1.50	10.-	" chasselas fajok			1.-	6.-
					" frontignon rouge sötétpir.			1.80	12.-	Ríp. portalis I. oszt.			1.40	10.-

MEGJEGYZÉS. Mindazon küldeményeket, melyek a 60.900. sz. miniszteri rendeletnek meg nem felelnek, kötelezem magam legott saját költségemen visszahozatni s a megrendelő által kifizetett összeget megtéríteni. Fenti árak csomagolás nélkül értendők, melyért csupán saját kiadásaim számítom fel. A vevők fajtiszta, szokványminőségűek, peronospora, oidium és jégverésmentesek, őszi szedésűek. Megrendeléshez 1/3 előleget kérek. — Telepem: Bécsben, Budapesten, Prágában, Szegeden, Párisban. Pozsonyban, Ostendében még királyi kitüntetést „koronás arany érdemkeresztet“ nyert. — Több ezer elismerővel tanuskodik, többek közt állami, főhercegi és temérdek uradalmi telepekről is — a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról.

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt

ZSÁK **PONYVA**

mag-gabona-burgonya-faszén-gyapju- kazal-repeze-behoradási-rostaalj-waggon

Szőlőkötöző fonal, csomagoló vászon, kötelek, zsák-zsinegek, lópokróczok, HUNGARIA kettős kézi kévekötelek favéggel.

NAGEL ADOLF Budapest, Arany János-utca 10.

Zsák- és ponyvagár, kölcsönintézet. Vétel, eladás és cserélés.

Sürgőnyezim: NAGELA BUDAPEST. Vidéki telefon: 35-92.

ACZÉL EKÉK.

Ajánlom a legjobban bevált szerkezetű, teljesen aczélanyagból, pánczél aczél kormányokkal, tégely-aczélból készült ekefejjel

egyes egytetemes és többvasu ekéimet,

valamint talajmivelő eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

Bächer Rudolf kizárólagos ekegyára.

Magyarországi vezérképviselő **SZÜCS ZSIGMOND** Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az

„UNICUM DRILL“

vetőgépek iránt gazdatársainál. Ezen vetőgép az egyedüli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26.000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközönség rendelkezésére.

MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Gőzekéket

gőz-utihengereket és gőz-utimozdonyokat

legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállítanak

JOHN FOWLER & Co.

BUDAPEST—KELENFÖLD, vasut-állomás-szal szemben.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

TELEFON: 42—50.

DRÖSSLER KÁROLY

cs. és kir. szabad.
gazdasági gépgyár

Budapest, VI. ker., Váci-körút 59. szám. Gyár: POZSONY.

Magánjárókat, gőzmozgonyokat, cséplőgépeket

ugy gőzmozgonyhoz, mint benzinlokomobilokhoz,

szalmakazalozókat, gőzekéket, vetőgépeket, burgonya-kiemelőgépeket

mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legtökéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek.

Képviselők jutányos feltételek mellett felvétetnek.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktéglaikat, cement-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagsóvezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kívánatra ingyen küldjük 84-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. **Levelezés magyar nyelven.**

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspar & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb

A huszadik század

ÉPÍTŐ ANYAG-a

a cementhomok, cementkavics, cementbánya, törmelék-tégla, cserép, üregtömbépítési kő, homok és kavics mint

HOLT TÓKE

hever sok helyen értékesítés nélkül, holott egyszerű gépekkel könnyű szerrel

PÉNZZÉ TEHETŐ.

Kérjen ingyen és bérmentve prospektust és mintákat téglá, üregtömb és tetőcserepet és küldjön bérmentve 20 kilogrammot a nyersanyagból (homok v. kavics) költségmentes próbagyártáshoz.

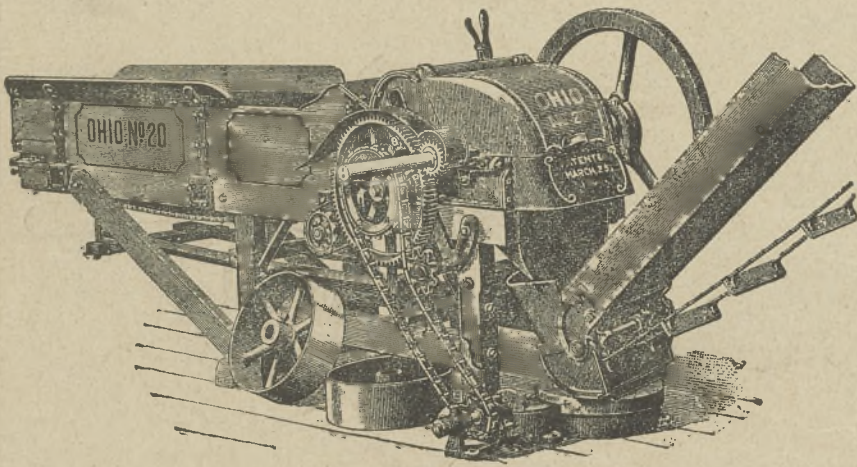
Fali téglá előállítási költség 1000 drb ..... K 20.—

Hornyolt cserép előállítási költség 1000 drb ..... „ 42.—

Üregtömb 1000 téglába átszámítva ..... „ 17.—

Képviselő
kerestetik.

BÜSCHITZ MÓR KOMÁROM
Stiube Henrik, Welda, szakgépgyár vezérképviselője.

„Ohio“ eredeti amerikai tengeriszártépőgép
egszersmind zöldtakarmányapritó- és szecsázó-gép.

Mc CORMICK
Harvesting Machine Company, Chicago U. S. A.
magyarországi igazgatósága Budapest, V., Alkotmány-utca 12.

A takarmányhiány leküzdésére

ajánlja a nagy munkaképességű

„OHIO“ eredeti
amerikai

tengeriszár-tépőgépet,

a mely egszersmind szalma szecsázására és zöldtakarmány apítására is használható, valamint a **nagy munkaképességű**

„International“

ered. amer.

csövestengeri-darálógépet,

a melylyel az összes szemes takarmányfélék darálhatók.

„International“ csövestengeri-darálógép. *Mindkét gépnek óriási a munkaképessége.*

